

Sosiaali- ja terveysministeriön sisäiset julkaisut

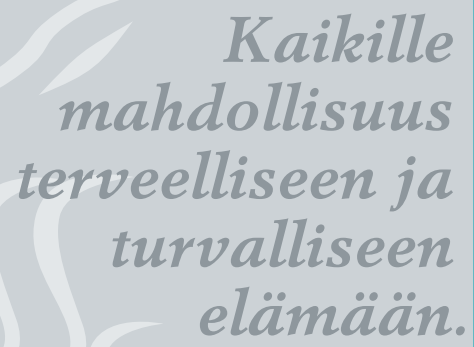
Sosiaali- ja terveysministeriön

tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2007

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Helsinki 2008

*Kaikille
mahdollisuus
terveelliseen ja
turvalliseen
elämään.*

Sisällysluettelo

1. TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1. JOHDON KATSAUS.....	1
1.2. VAIKUTTAVUUS	2
1.2.1. Edistetään väestön terveyttä ja toimintakykyä.....	2
1.2.2. Lisätään työelämän vetovoimaa.....	4
1.2.3. Vähennetään köyhyyttä ja syrjäytymistä.....	7
1.2.4. Varmistetaan toimivat palvelut ja kohtuullinen toimeentuloturva.....	9
1.3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS.....	11
1.3.1. Toiminnallinen tehokkuus	11
1.3.1.1. Toiminnan taloudellisuus	12
1.3.1.2. Toiminnan tuottavuus.....	14
1.3.1.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	14
1.4. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	23
1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	23
1.5. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	35
1.6. TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN ANALYYSI.....	38
1.6.1. Talousarvion toteutuminen.....	38
1.6.2. Tuotto- ja kululaskelma.....	41
1.6.3. Tase	43
1.7. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	44
1.8. ARVIOINTIEN TULOKSET.....	45
1.9. YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ.....	45
2. TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA.....	46
3. TUOTTO- JA KULULASKELMA	56
4. TASE	57
5. LIITETIEDOT	59
6. ALLEKIRJOITUS	75

Erillinen liite: Vuoden 2007 toimintasuunnitelman yksityiskohtaisten toimenpiteiden ja henkilöresurssien tulosten arviointi

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Vuoden 2007 toimintaa leimasi uusi hallitus ja sitä myötä uusien ohjelmien ja projektien käynnistyminen. Alkoholiohjelma, Veto-ohjelma ja sosiaalialan kehittämisohjelma päättyivät. Kunta- ja palvelurakennehanke jatkui. Uusina käynnistyivät sosiaaliturvan uudistamiskomitea, sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma, masennuksen ehkäisyyn ja masennuksesta aiheutuvan työkyvyttömyyden vähentämiseen tähtäävä hanke, terveyden edistämisen politiikkaohjelma sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluinnovaatio-ohjelma.

Syksy 2007 oli poikkeuksellinen useiden kriisitilanteiden vuoksi. Sosiaali- ja terveysministeriö ja sen hallinnonala varautuivat Tehyn joukkortisanoutumisuuhkaan. Samaan aikaan tapahtuivat Jokelan koulusurmat. Lisäksi marraskuun lopulla alkoi Nokian vesiepidemia. Tilanteiden hoitaminen edellytti suunniteltua ja aktiivista kriisiviestintää.

Alkoholin kulutuksen kasvu jatkui edelleen ja se näkyi erilaisten terveydellisten ja sosiaaliset haittojen yleistymisenä. Väestön ylipainoisuus yleistyi edelleen. Väestöryhmien välisen terveyserot eivät kaventuneet.

Ikääntyneiden työllisyysasteet nousivat ja eläkkeelle siirtyminen myöhentyi hieman eläkeuudistuksen tavoitteiden mukaisesti. Asenne pidempiä työuria, työssä pysymistä sekä ikääntyneitä työntekijöitä arvostavaksi on muuttunut aiempaa suotuisammaksi.

Työllisyys koheni ja työolojen pääosin myönteinen kehitys jatkui. Sairauspoissaolot olivat ennallaan, mutta uusien työkyvyttömyyseläkkeiden määrä nousi hieman. Työkyvyttömyyseläkkeiden ja sairauspoissaolojen merkittäviä syitä olivat edelleen mielenterveyden häiriöt sekä tuki- ja liikuntaelinsairaudet.

Hoitojonot kääntyivät kasvuun, mutta hammashoidon saatavuus koheni. Puute terveyskeskuslääkäreistä paheni.

Pienituloisen väestön osuutta kuvaava köyhyysaste nousi edelleen hieman, mutta lapsiperheiden pienituloisuus kääntyi laskuun. Köyhyysriski säilyi EU-maihin verrattuna alhaisena ja Suomen lapsiperheiden köyhyys oli EU-maiden pienin. Toimeentulotuen tarve väheni. Pienituloisten tilanteen helpottamiseksi kansaneläkkeeseen sekä moniin vähimmäisetuuksiin tehtiin tai valmisteltiin tasokorotuksia.

Tasa-arvon edistämistyö jatkui hallitusohjelman mukaisesti. Valtavirtaistamisessa edistettiin. Valtion budjetin sukupuolivaikutusten arviointia jatkettiin ja laajennettiin. Ponnistelut naisten ja miesten välisen palkkaeron kaventamiseksi jatkuivat. Tavoitteena on kaventaa palkkaero 15 prosenttiin vuoteen 2015 mennessä.

Sosiaalimenot kasvoivat reaalisesti 1,0 prosenttia vuonna 2007. Eniten kasvoivat sairautteen ja terveyteen liittyvät menot sekä eläkkeet. Työttömyysmenot vähentyivät. Sosiaalimenojen suhde bruttokansantuotteeseen laski 26,2 prosentista 25,4 prosenttiin. Sosiaalimenot olivat Suomessa edelleen hieman alle EU-maiden keskitason.

Vuonna 2007 jatkuivat ponnistelut koko hallinnonalan osalta tuottavuusohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Ministeriön ja STM-tiliviraston talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien siirtymistä Joensuun palvelukeskuksen asiakkaaksi 1.6.2008 alkaen valmisteltiin. Ministeriön palveluksessa olevan henkilöstön määrä pieneni tuottavuusoh-

jelman tavoitteiden mukaisesti. Vähennys aiheutui määräaikaisten projektien päättymisestä ja lyhytaikaisten määräaikaisten virkasuhteiden vähenemisestä sekä avoimiksi tulneiden virkojen lakkauttamisesta. Määräaikaisten osuus pieneni selvästi. Sairauspoissalot lisääntyivät hieman.

Toiminnan tehostamiseksi kertomusvuonna toteutettiin pieniä muutoksia ministeriön organisaatioon sekä valmisteltiin laajempaa organisaatiomuutosta, joka toteutetaan vuonna 2008. Ministeriön alaisten virastojen ja laitosten voimavarojen uudelleen suunnitelmiseksi valmistui selvitysmiesten ehdotus. Tavoitteena on keskittää ministeriön sille kuuluvat perustehtävät ja siirtää kehittämistyö virastoille ja laitoksille. Tämä uudistus on tarkoitus toteuttaa vuoden 2009 alusta.

Ministeriön toimintamenot olivat 34,1 milj. euroa. Menot kasvoivat edellisestä vuodesta vajaat 0,9 milj. euroa. Kokonaisuutena sosiaali- ja terveysministeriö selvisi hyvin toimintavuodelle asetetuista tavoitteista ja ennakoimattomista kriisitilanteista. Ministeriö saavutti kertomusvuoden tavoitteensa arvosanalla 4 asteikolla 1–5.

1.2. Vaikuttavuus

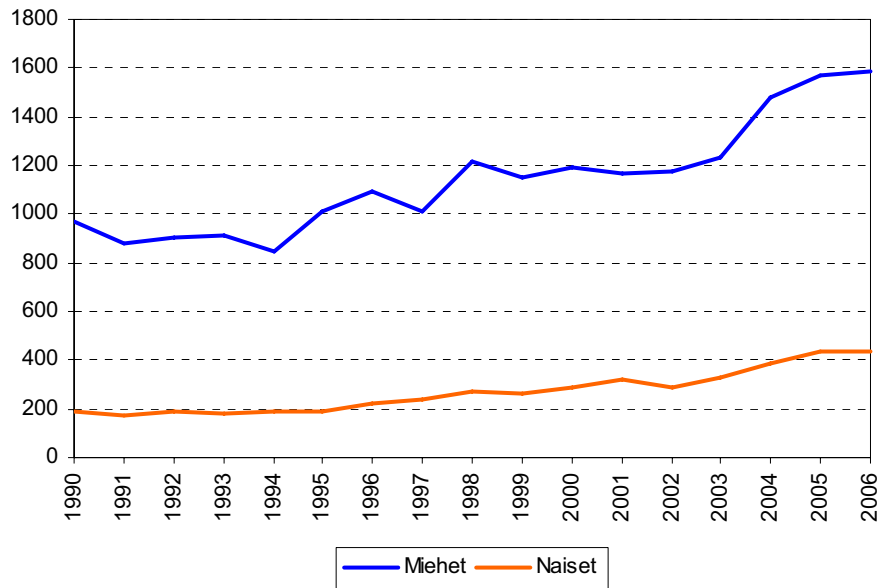
1.2.1. Edistetään väestön terveyttä ja toimintakykyä

Suomalaisten toimintakyky ja terveydentila ovat kehittyneet pääosin myönteisesti kaikissa ikäluokissa. Suomalaiset syövät terveellisemmin kuin aikaisemmin. Suolan käyttö on vähentynyt ja veren kolesterolitaso on jälleen laskussa. Vuosikymmeniä jatkunut väestön verenpaineen suotuisa kehitys on pysähtynyt. Sosioekonomisten väestöryhmien väliset terveyserot ovat säilyneet ennallaan tai jopa kasvaneet. Kuolleisuuseroja selittävät selvimmin tupakointi ja alkoholinkäyttö. Lihavuuden yleistyminen ja alkoholikulutuksen kasvu uhkaavat myönteistä terveyskehitystä. Ylipainosta on tullut yksi suurimmista kansanterveyden uhkista.

Vuonna 2007 alkoholinkulutus kasvoi edelleen, samoin haitat. Vuosina 2004–2005 toteutettujen alkoholiverotuksen alentamisen jälkeen lisääntyivät erityisesti työttömien, eläkeläisten ja työntekijäasemassa olevien alkoholikuolemat. Alkoholikuolemien määrä näyttää nyt vakiintuneen aiempien vuosien rajun nousun jälkeen. Alkoholitautien määrä on työikäisillä miehillä yleisin kuolinsyy ja naisilla yhtä yleinen kuin rintasyöpä. Alkoholihumalakäytön kasvu heijastui myös lastensuojelutapausten määrän kasvuna.

Huumausaineiden käyttö ja haitat ovat vakiintuneet Suomessa 2000-luvulla. Tilanteen tasaantuminen ei näy yhtä selkeästi huumeakuolemista, niiden määrä nousi vuonna 2006. Itsemurhien määrä on vähentynyt selvästi pidemmällä ajanjaksolla, mutta vuonna 2006 miesten itsemurhien määrä kääntyi nousuun.

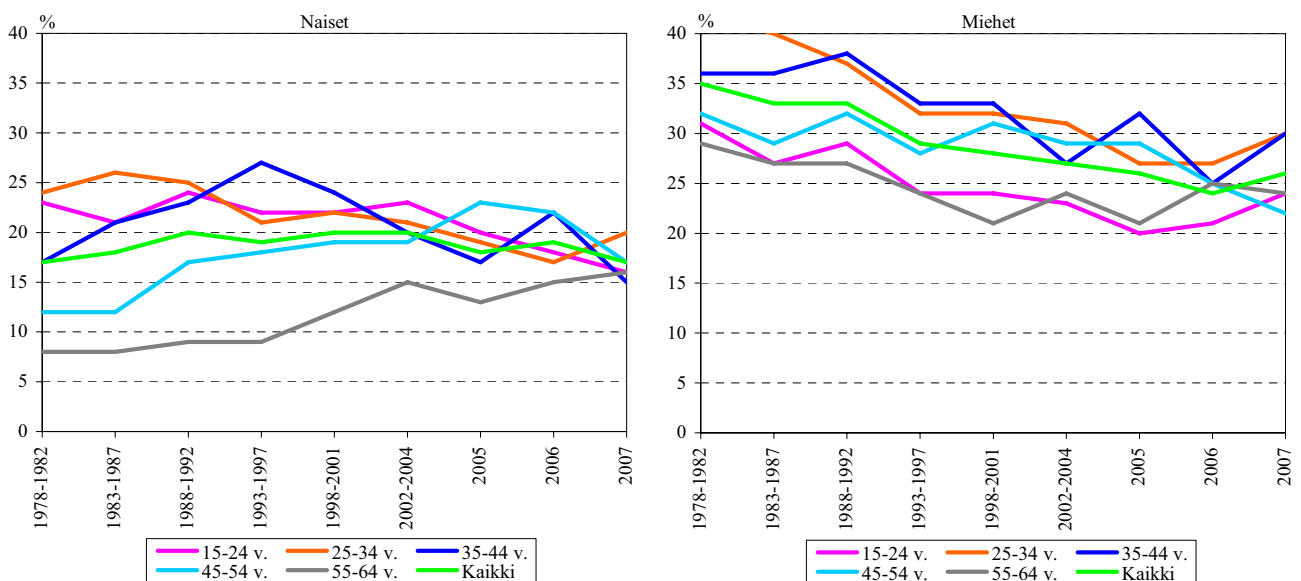
Kuvio 1: Alkoholin aiheuttamat kuolemat vuosina 1990–2006

Lähde: Tilastokeskus

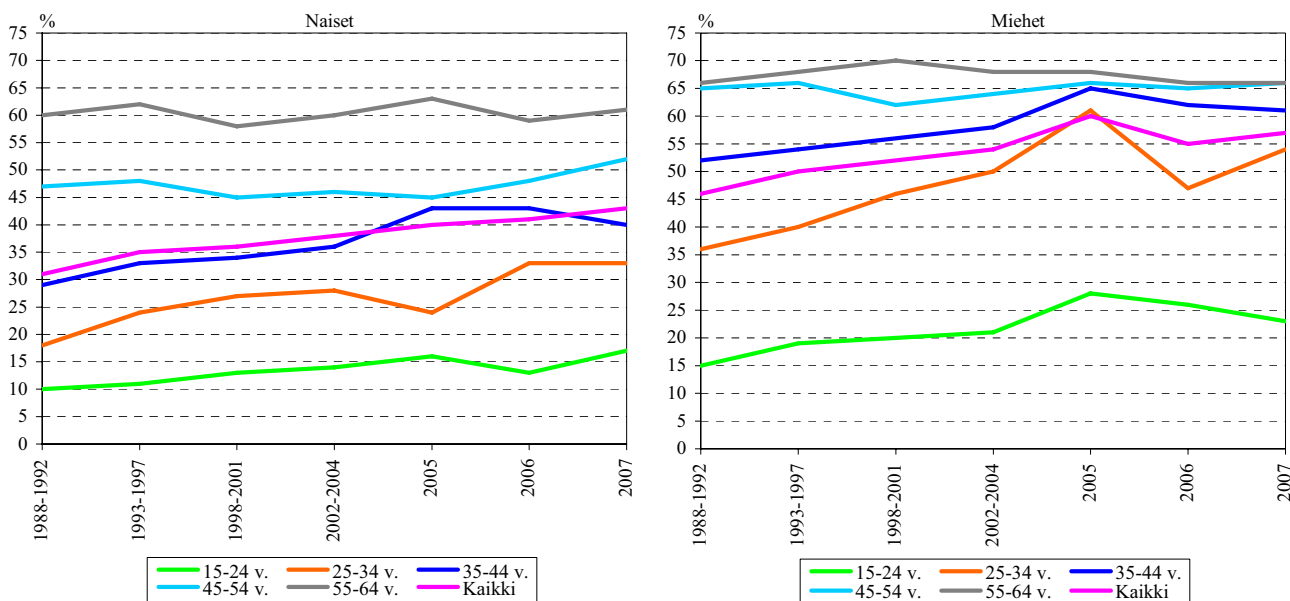
Nuorten miesten itsemurhakuolleisuus puolittui ajanjaksona 1992–2005. Vuonna 2006 se kääntyi kasvuun. Samoin nuorten miesten tapaturmakuolleisuus. Suurin osa niistä tapahtui edelleen liikenteessä. Nuorten tupakointi, huumeiden käyttö ja humalajuominen ovat vähentyneet hieman, mutta toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista tupakoi edelleen lähes joka toinen. Raittiiden nuorten määrä lisääntyi ja selittää nuorten keskimääräisen humalajuomisen vähenemistä, mutta myös humalahakuisesti juovien nuorten määrä lisääntyi jonkin verran.

Kuvio 2: Päivittäin tupakoivat aikuiset vuosina 1988–2007

Lähde: Kansanterveyslaitos

Kuvio 3: Ylipainoisten (painoindeksi 25 tai enemmän) osuus aikuisista vuosina 1988–2007

Lähde: Kansanterveyslaitos

Työikäisten terveys ja työkyky ovat kohentuneet. Pidemmällä aikavälillä kuolleisuus sepelvaltimo- ja syöpäsairauksiin on laskenut huomattavasti ja veren kolesterolipitoisuus on alentunut, mutta suotuisa kehitys näyttää pysähtyneen. Miesten tupakointi on vähentynyt tasaisesti, mutta nuorempien ikäluokkien tupakointi kääntyi kasvuun vuonna 2007. Naisten tilanne on lähes ennallaan. Koulutusryhmien väliset erot ovat säilyneet suurina, ja naisilla ero on jopa kasvanut. Korkeasti koulutetuista miehistä noin 20 prosenttia tupakoi, kun taas alimmassa koulutusryhmässä tupakoivien osuus on noin 40 prosenttia. Vastaavat luvut ovat naisilla 10 ja 30 prosenttia. Väestön ylipainoisuus on yleistynyt tasaisesti, erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten. Vuonna 2007 miesten ylipainoisuus pysyi jokseenkin ennallaan, mutta naisten ylipainoisuus yleistyi edelleen. Koulutusryhmien väliset erot ylipainossa ovat pysyneet suurina.

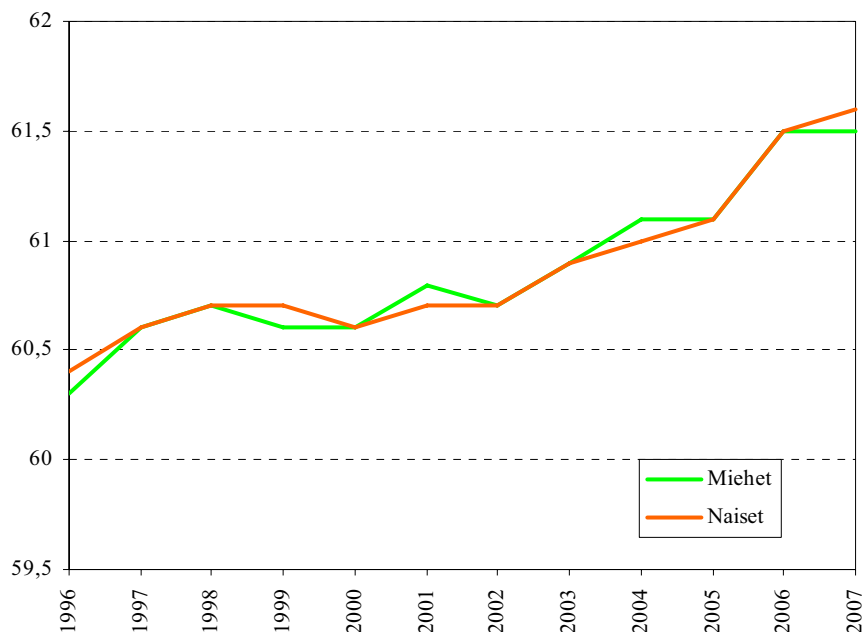
Iäkkäiden toimintakyky on kohentunut viime vuosina ja eläkeläisistä yhä isompi osa selviytyy ilman suurempia vaikeuksia omassa kodissaan sekä pystyy liikkumaan ulkona ilman ulkopuolista apua. Kotona asuvien iäkkäiden osuus on pysynyt ennallaan. Erilaiset terveysongelmat ja toimintakyvyn rajoitukset ovat yleisempiä vähän koulutettujen, työntekijäammateissa työskennelleiden ja pienituloisten eläkeikäisten keskuudessa kuin ylempiin sosioekonomisiin ryhmiin kuuluvilla iäkkäillä. Heikko taloudellinen toimeentulo on yhteydessä suurempaan halukkuuteen päästä pitkäaikaishoitoon laitokseen.

1.2.2. Lisätään työelämän vetovoimaa

Työllisyys koheni edelleen toimintavuoden aikana ja ikääntyneiden työllisyysaste nousi. Vanhuuseläkkeelle siirtyminen myöhentyi naisilla edelleen hieman: miehillä tilanne oli ennallaan. Eläkkeelle siirtymisen myöhentymiseen ovat vaikuttaneet vuoden 2005 eläkeuudistuksen ja yleisen taloustilanteen lisäksi monipuoliset toimenpiteet työn ja työelämän kehittämiseksi sekä työkyvyn ylläpitämiseksi. Myös asenneilmastoa on onnis-

tuttu muuttamaan pidempiä työuria, työssä pysymistä sekä ikääntyneitä työntekijöitä arvostavaksi.

Kuvio 4: Eläkkeelle siirtymisiän odote 50-vuotiaalle

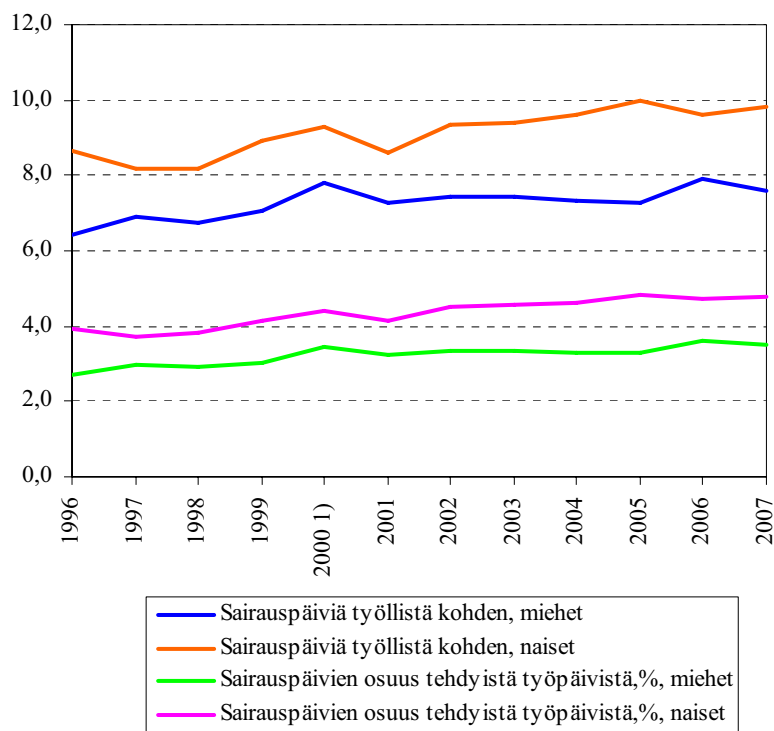

Lähde: Eläketurvakeskus

Uusien työkyvyttömyyseläkkeiden määrä nousi noin sadalla kahden vuoden alenevan trendin jälkeen. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet olivat edelleen yleisin varsinaisen työkyvyttömyyseläkkeen peruste, 34 prosenttia uusista työkyvyttömyyseläkkeistä myönnettiin tällä perustella. Toiseksi eniten näitä eläkkeistä myönnettiin mielenterveyden häiriön perusteella (30 %). Mielenterveyssyistä alkaneissa eläkkeissä on masennus kaikkein yleisin diagnoosi.

Sairauspoissaolopäivien määrä nousi hieman naisilla ja laski miehillä. Sairauspoissaoloja oli naisilla enemmän kuin miehillä. Sairauksien merkittäviä syitä olivat tuki- ja liikuntaelinsairaudet sekä mielenterveyden häiriöt. Sairauspoissaolojen pitkittymisen ehkäisemiseksi ja jatkuvan työkyvyttömyyden ehkäisemiseksi osasairauspäiväraha tuli mahdolliseksi vuoden alussa. Sen tarkoituksena on tukea kuntoutusta ja työhön paluuta.

Kuvio 5: Sairauspoissaolot vuosina 1996–2007

Työolojen kehitykseen liittyy ristiriitaisia piirteitä. Erityisesti fyysiset työolot ovat parantuneet. Työtapaturmia koskeva myönteinen kehitys näyttää pysähtyneen, ja muutama viime vuoden aikana tapaturmien määrä ja tehtyyn työaikaan suhteutettu taajuus ovat lisääntyneet. Myös työpaikkakuolemien määrä on noussut. Työelämään liittyvät epävarmuustekijät, uhkat ja vaatimukset lisääntyivät. Erityisesti työn psykososiaalinen kuormittavuus säilyy haasteena. Kuitenkin kiire työssä on vähentynyt ja henkilöstön koulutus- ja kehittymismahdollisuudet ovat lisääntyneet.

Työoloja kuvaavien tunnuslukujen kehitys						
	2001	2003	2004	2005	2006*	2007*
Korvatut työtapatuimat ja ammattitaudit, 1 000 kpl	122	118	118	134	138	144
Korvatut työpaikkatapaturmat milj. työtuntia kohden, kaikki toimialat	30	29	28	32	33	34
- rakentaminen	82	74	73	84	86	85
- teollisuus	43	41	39	43	43	44
- kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	38	39	41	44	42	40
Työpaikalla ja työliikenteessä sattuneet kuolemat	44	41	43	51	46	46
Työmatkakuolemat (työmatkalla asunnosta työhön tai päinvastoin)	42	22	20	31	20	16
Korvatut ammattitaudit	5079	4954	5337	5346	4823	n.5000

Lähde: Tapaturmavakuutuslaitosten liitto

* Ennakkotieto

Työtapaturmien määrä on viime vuosina noussut elinkeinoelämän vilkastumisen vuoksi. Noususta noin 10 % johtuu vuoden 2005 alussa toteutetusta korvausjärjestelmän muutoksesta, mikä nosti erityisesti tilastoitujen lyhyiden tapaturmien määrää. Vähintään neljän päivän poissaoloon johtaneet tapaturmat ovat nousseet hyvin vähän. Työtapaturmien määrällä mitattuna työturvallisuus vaikuttaa eräillä toimialoilla hieman huonontuneen. Toisaalta niissä organisaatioissa, joissa on sitouduttu työturvallisuuden parantamiseen mm. turvallisuusjohtamisen avulla, on työtapaturmien määrää saatu pudotettua oleellisesti aikaisemmasta. STM:n hallinnonala on omalta osaltaan edistänyt näiden ajanmukaisten ja tehokkaiksi havaittujen kehittämistoimenpiteiden toteuttamista työelämässä.

1.2.3. Vähennetään köyhyyttä ja syrjäytymistä

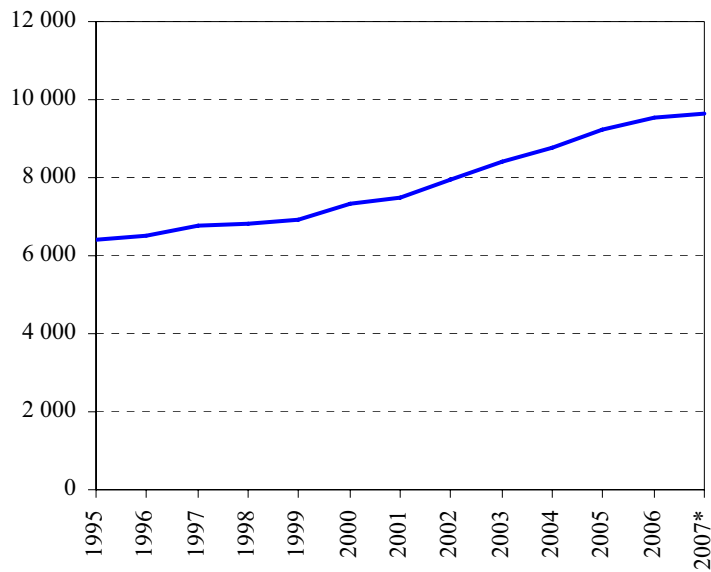
Pienituloisen sekä pitkittyneesti pienituloisen väestön osuus on kasvanut viime vuosina. Se johtuu osittain yleisen tulotason noususta, jonka seurauksena keskituloihin kiinnitetty pienituloisuusraja on kohonnut. Pienituloiset ovat pääosin työttömiä, iäkkäitä eläkeläisiä ja opiskelijoita. Tulojen kasvu alimmassa tulokymmenyksessä on ollut hitaampaa kuin kotitalouksilla keskimäärin. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski, mutta rakenteellinen työttömyys oli edelleen korkea. Pitkäaikaistyöttömistä suuri osa oli yli 50-vuotiaita. Nuoret olivat harvoin työttömänä pitkään. Noin viisi prosenttia 15–24-vuotiaista on ilman perusasteen jälkeistä koulutusta tai he eivät ole mukana työelämässä.

Lapsiperheiden köyhyysaste¹ laski usean vuoden nousun jälkeen väestön ja oli alhaisempi kuin koko väestön. Yksinhuoltajien pienituloisuus oli edelleen merkittävä ongelma. Useimpiin EU-maihin verrattuna suhteellinen köyhyys on Suomessa vähäistä. Kokopäiväinen työnteko takaa varmimmin, että kotitalous ei sijoitu pienituloisimpiin ryhmiin. Kansaneläkkeeseen ja muihin vähimmäisetuuksiin viime vuosina toteutetut korotukset sekä asumismenojen omavastuun poistaminen toimeentulotuesta ovat kohentaneet pienituloisten taloudellista tilannetta.

Erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja vanhempia oli edelleen runsaasti. Huostaanottojen ja kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten lukumäärä jatkoi kasvua. Vuonna 2006 huostaanottojen määrä kasvoi 283:lla lapsella. Kaikkiaan huostaanotettuja oli 9 532. Sen sijaan lastensuojelun avohoidossa olevien lasten ja nuorten määrä on vähentynyt. Huostaanottojen syynä ovat vanhempien pitkäaikaistyöttömyys, mielenterveysongelmat samoin kuin vanhempien tai lasten lisääntynyt alkoholin ja huumeiden käyttö.

¹ Niiden osuus, joiden käytettävissä olevat tulot ovat 60 prosenttia koko väestön käytettävissä olevien tulojen mediaanista laskettuna kulutusyksikköä kohden

Kuvio 6: Huostaanotetut lapset ja nuoret vuosina 1995–2007

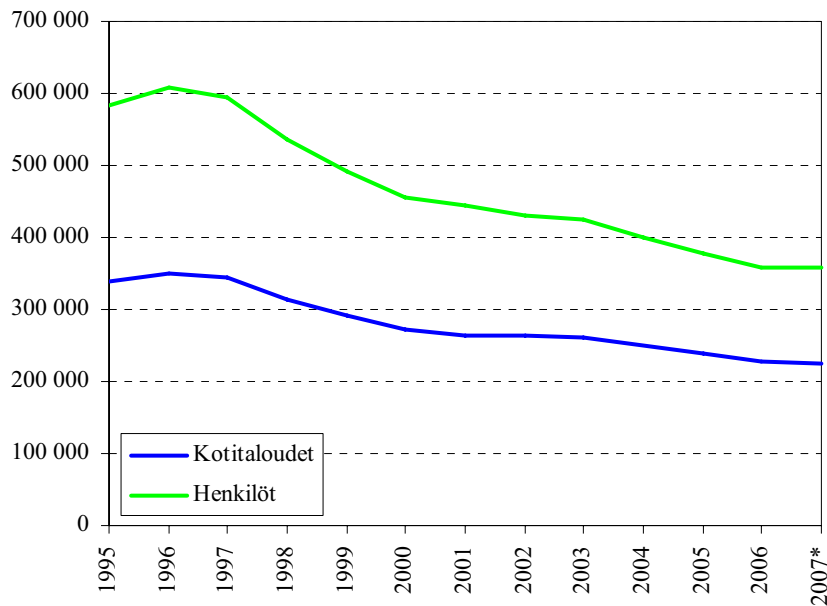

Lähde: Stakes ja STM

Lasten ja nuorten ennaltaehkäisevien terveyspalvelujen käyttö sekä äitiysneuvolakäyntien määrät ovat viime vuosina pysynyt ennallaan. Päihdepalveluja tarvittiin yhä enemmän. Mielenterveyskäynnit laskivat hieman. Miesten itsemurhien määrä nousi 800:aan vuonna 2006, mutta on edelleen selvästi alhaisempi kuin viisi vuotta sitten. Asunnottomien määrä väheni noin sadalla.

Toimeentulotuen tarve väheni edelleen hieman. Tämä johtui työllisyystilanteen kohenemisesta sekä vuonna 2006 voimaan tulleesta toimeentulotuen ja työmarkkinatuen rahoitusuudistuksesta, joka kannustaa kuntien työllistämään pitkäaikaistyöttömiä.

Kuvio 7: Toimeentulotukiasiakkaat vuosina 1995–2007

* arvio

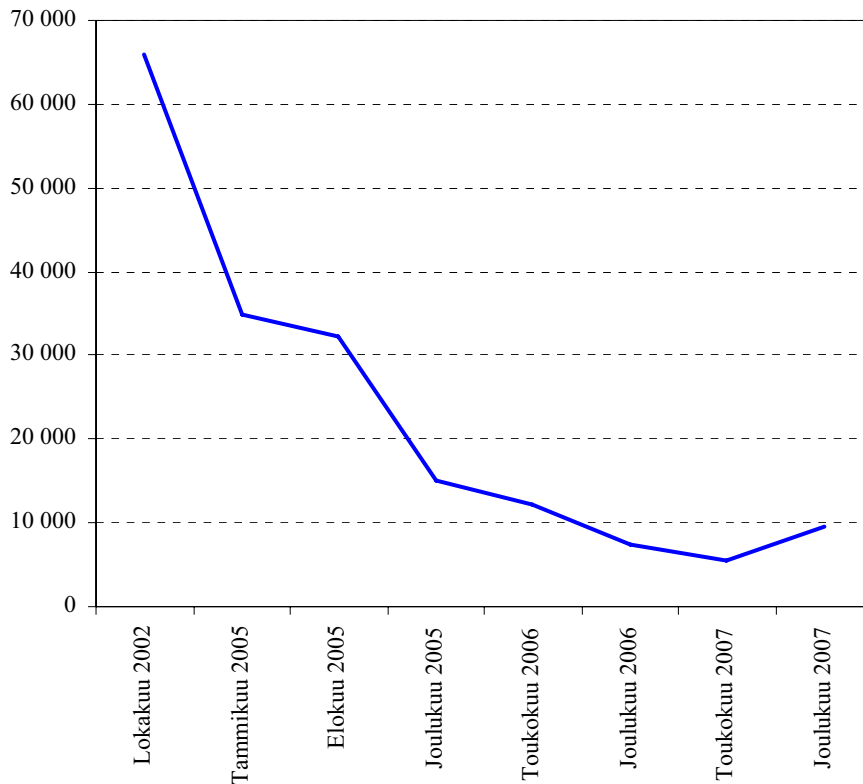
Lähde: Stakes ja STM

1.2.4. Varmistetaan toimivat palvelut ja kohtuullinen toimeentuloturva

Joulukuun 2007 lopussa yli kuusi kuukautta hoitoa jonottaneiden määrä nousi 9500:aan. Uhkaamassa ollut Tehyn työtaistelu edellytti sairaanhoitopiireiltä varautumista kiireellisen hoidon antamiseen, mikä osaltaan vaikutti hoitojonojen pidentymiseen. Yli kuusi kuukautta jonottaneista 60 prosenttia jonotti kirurgista hoitoa ja näistä 80 prosenttia ortopedista toimenpidettä. Jonoissa oli myös paljon käsi- ja plastiikkakirurgisia hoitoja jonottavia potilaita. Näitä palveluita ei ole ostettavissa yksityisiltä tai kolmannen sektorin palvelujen tuottajilta. Aikuispsykiatriassa ja lasten- sekä nuorisopsykiatriassa hoitoon pääsyn määräajat toteutuivat HUS-piiriä ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriä lukuunottamatta.

Perusterveydenhuollon hoitoon pääsyssä ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Sen sijaan hoitoon pääsy suun terveydenhuollossa on parantunut. Lokakuussa 2007 hoitoon pääsy kuuden kuukauden sisällä toteutui 74 prosentissa terveyskeskuksista. Suun terveydenhuollon hoitoon pääsyä tulee vaikeuttamaan paheneva hammaslääkäripula. Hoidon saatavuudessa oli edelleen merkittävää alueellista epätasa-arvoisuutta.

Kuvio 8: Yli 6 kuukautta jonottaneiden määrä

Työikäisten Suomessa asuvien lääkäreiden määrä oli vuonna 2007 korkeampi kuin kertaakaan aikaisemmin, 17 163. Työssäkäyviä hammaslääkäreitä oli noin 4 400. Maamme lääkäri ja hammaslääkäritiheys ovat Euroopan suurimpia. Täyttämättömät terveyskeskuslääkärinvirat ja hammaslääkärinvirat olivat ongelmana erityisesti pienemmillä paikkakunnilla. Terveyskeskusten lääkäri-vaje kasvoi edelleen, 10 prosenttiin virkojen kokonaismäärästä, hammaslääkärinvirkojen osalta 13. Vajeet ovat pahentuneet koko 2000-luvun. Lääkäri-vajeessa on suuret alueelliset erot. Suurin vaje on Kainuussa. Myös Etelä-Karjalan, Kymenlaakson, Länsi-Pohjan ja Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiireissä lääkäritilanne oli heikko.

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollossa työskenteli kaikkiaan noin 252 000 henkilöä. Heistä noin 45 prosenttia työskenteli sosiaalihuollossa ja 55 prosenttia terveydenhuollossa. Hoitohenkilökunnasta ja erityisesti pätevistä sosiaalityöntekijöistä oli paikoin pulaa. Ongelma oli suurin pienissä kunnissa sekä Etelä- ja Länsi-Suomen suurissa kaupungeissa. Myös vanhustenhuollossa oli henkilöstövajetta.

Keskimääräiset kokonaiseläkkeet kohosivat. Vuonna 2007 keskimääräinen vanhuuseläke oli miehillä 1 506 euroa/kk ja naisilla 974 euroa/kk. Kotitalouskohtaisesti ja verotus huomioiden eläkeläiskotitalouksissa asuvien toimeentulo yltää 70 prosenttiin ammatissa toimivien tulotasosta. Noin 92 400 henkilön eli eläkkeensaajista 7 prosentin toimeentulo oli pelkän kansaneläkkeen varassa. Heistä pääosa oli iäkkäitä naisia. Työeläkemaksun osuus palkoista (alle 53-vuotiaat) oli vuonna 2007 arviolta 21,44 prosenttia. Tämä oli samaa tasoa kuin edellisenä vuonna.

Vuoden 2007 alusta korotettiin äitiysrahaa sen 56 ensimmäisen arkipäivän ajalta ja vanhempainrahaa sen 30 ensimmäisen arkipäivän ajalta. Samalla ns. isäkuukauden pitäminen

muuttui joustavammaksi ja perhevapaan ajalta työnantajalle maksettavaa vuosilomakorvausta korotettiin. Ottovanhemmille maksettavaa vanhempainrahakautta pidennettiin 200 päivään.

1.3. Toiminnallinen tuloksellisuus

1.3.1. Toiminnallinen tehokkuus

Ministeriön toiminnan tehokkuutta on lisätty ottamalla asteittain käyttöön uusi asian- ja dokumenttienhallintajärjestelmä, Doktor. Vuonna 2007 järjestelmä otettiin kattavasti käyttöön ministeriön asiakirjaprosesseissa mm. johtoryhmätyössä. Ministeriön verkkopalvelustrategiassa sovitut uudistukset ja prosessit toteutettiin pääosin. Osa niistä toteutuu kokonaisuutena verkkopalvelu-uudistuksen myötä, joka käynnistyi kertomusvuonna ja saadaan päätökseen vuonna 2008. Selvitys hallinnonalan julkaisu-toiminnasta ja sen järjestämisen mahdollisuuksista siirtyivät vuodelle 2008.

Vuonna 2007 jatkui hallinnonalan tuottavuusohjelman toimeenpano ja neuvottelut yhdessä valtiovarainministeriön kanssa. Keinoja toimintojen tehostamiseksi ja henkilöstömäärän vähentämiseksi selvitettiin ministeriön hallinnonalan lupa- ja valvontavirastoista, tutkimuslaitoksista sekä ministeriön omasta toiminnasta. Sosiaali- ja terveysministeriön talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien siirtoa sisäasiainministeriön alaiseen Joensuun palvelukeskukseen valmisteltiin aiemmin solmitun puitesopimuksen pohjalta. Ministeriön ja STM-tiliviraston siirtymistä palvelukeskuksen asiakkaaksi 1.6.2008 alkaen valmisteltiin. Palvelukeskushanketta koskevien päätösten tueksi laadittiin koko hallinnonalalta kustannus-työanalyysi talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävistä. Analyysissä tunnistettiin potentiaalisia toimintojen tehostumismahdollisuuksia. Palvelukeskusratkaisusta saatavia kustannus-työjää ei voitu vielä laskea, koska vaihtoehtoiskustannukset, mm. palvelukeskuksen hinnat, eivät olleet selvillä.

Ministeriön hallinnonalan virastojen ja laitosten tulossopijausta terävöitettiin. Kertomusvuonna hyväksyttiin uudet tulossopimukset koko hallituskaudelle. Tulossopimuksia lyhennettiin ja selkiytettiin. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattorit yhdenmukaistettiin valtion tulo- ja menoarvioesityksen mukaisiksi sekä määriteltiin niille yhteiset tavoitearvot.

Säädösvaikutusten laadun parantaminen oli yksi keskeinen tavoite. Kertomusvuonna laadittiin hallituskauden säädöshankkeista nelivuotinen suunnitelma. Säädösvalmistelun sisällöllistä valmistelua kehitettiin mm. osallistamalla oikeusministeriön säädösvaikutusten arvioinninohjeiden laatimiseen. Lisäksi ministeriössä kehitettiin säädösvalmistelussa tarvittavia tiedollisia ja menetelmällisiä valmiuksia.

Hallinnonalan IT-strategia valmistui. Sen pohjalta käynnistyi hallinnonalan IT-palvelujen keskittämistä ja yhteistyön lisäämistä koskeva kärkihanke. Myös ministeriön oman IT-strategian valmistelu yhteiseltä pohjalta käynnistyi.

Ministeriön kansainvälisen toiminnan strategisten tavoitteiden ja linjausten laadinta käynnistyi.

1.3.1.1. Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 1: Ministeriön bruttobudjetoidut tulosalueittaiset toimintamenot vuosina 2005–2007 (1 000 euroa)

	2005	2006	2007 budjetoitu	2007 toteutuma	Toteutuma, %
Johdo ja erillisyyksiköt	4 230	5 620	6 861	5 376	78,4
Hallinto-osasto	9 478	9 569	9 743	9 387	96,3
Talous- ja suunnitteluosasto	3 083	3 107	3 672	3 338	90,9
Vakuutusosasto	2 697	2 825	3 258	2 799	85,9
Perhe- ja sosiaaliosasto	3 070	3 204	3 942	3 701	93,9
Terveysosasto	4 093	4 473	5 272	4 988	94,6
Työsuojeluosasto	4 603	4 451	5 233	4 532	86,6
Yhteensä	31 254	33 249	37 981	34 121	89,8
Muita:					
- Tutkimus- ja kehittämistoiminta	1 622	1 100	2 000	1 578	78,9
- työterveyshuollon koulutus	80	46	270	95	35,2
- eSTM	276	150	175	151	85,7

Ministeriön vuoden 2007 toimintamenot olivat yhteensä 34,1 milj. euroa, josta palkkamenot olivat 22,6 milj. euroa. Ministeriön toimintamenot kasvoivat edellisestä vuodesta 0,9 milj. euroa. Menot olivat lähes 3,9 milj. euroa vähemmän kuin mitä osastoille oli jaettu. Kaikkien osastojen menot jäivät alle budjetoidun. Johdon ja erillisyyksiköiden, hallinto-osaston², ja vakuutusosaston menot pienenevät vuodesta 2006.

Taulukko 2: Ministeriön muut toimintamenot vuosina 2005–2007 (1 000 euroa)

	2005	2006	2007	%-osuus
Hankinnat	826	494	647	5,6
Painatus- ja ilmoituspalvelut	622	692	649	5,6
ATK:n käyttöpalvelut	404	572	547	4,8
Tietoliikennepalvelut	396	453	383	3,3
Toimistotarvikkeet	202	171	168	1,5
Koulutus	403	374	404	3,5
Virkistyspalvelut	64	70	179	1,6
Asiantuntija- ja tutkimuspalvelut	1 052	1 184	1 534	13,3
Palkkiot ja henkilöstösivukulut	334	370	348	3,0
Kotimaan matkat	696	679	667	5,8
Ulkomaan matkat	1 065	1 328	995	8,8
Taksikortit	74	91	87	0,8
Vuokrat, sähkö, siivous	3 087	3 190	3 101	26,9
Muut menot	1 488	1 423	1 787	15,5
Yhteensä	10 713	11 091	11 496	100,0

Muut toimintamenot kasvoivat 405 000 euroa vuonna 2007. Kasvu oli suunnilleen samaa luokkaa kuin edellisenä vuonna. Hankinta-, asiantuntija- ja tutkimuspalvelu-, virkistyspalvelu ja muut menot kasvoivat vuoteen 2006 verrattuna. Sen sijaan ATK- ja tie-

² Hallinto-osasto oli edellistä vuotta pienempi, koska valmiusyksikkö on 1.1.2007 lukien erillinen tulosryhmä

toliikennepalvelumenot sekä vuokra-, sähkö- ja siivousmenot vähentyivät. Ulkomaan matkat vähentyivät selvästi, sillä vuoden 2006 menoja nosti EU:n puheenjohtajuuskautsi. Myös kotimaan matkamenot pienenevät.

Taulukko 3: Osastojen ja erillisten tulosryhmien menot, kustannukset ja henkilötyövuodet, 1 000 euroa vuosina 2006–2007. Taulukossa esitetään osastojen ja erillisten tulosryhmien menot ja kustannukset sekä henkilötyövuodet. Kustannukset ovat ko. yksiköiden kustannuksia ennen vyörytystä.

Tulosalue	Menot		Kustannukset		%		Htv*)	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Ylin johto	1 090	1 369	1 104	845	3,2	2,4	7,06	10,58
Kansainvälisten asian toimisto	2 799	2 034	2 841	2 064	8,4	6,0	21,35	18,70
Viestintäyksikkö	1 351	1 514	1 379	1 558	4,0	4,5	14,12	13,55
Hallinto-osasto	9 720	9 387	9 891	9 520	29,0	27,7	87,32	80,90
Valmiusyksikkö		454		462		1,3		5,00
Talous- ja suunnitteluosasto	3 108	3 338	3 215	3 424	9,4	9,9	54,48	53,50
Vakuutusosasto	2 825	2 799	2 918	2 891	8,5	8,5	46,72	44,90
Terveysosasto	4 473	4 988	4 603	5 102	13,5	14,9	66,54	70,43
Perhe- ja sosiaaliosasto	3 474	3 701	3 591	3 792	10,5	11,0	59,54	56,25
Työsuojeluosasto	4 452	4 532	4 611	4 655	13,5	13,7	81,37	76,16
Yhteensä	33 292	34 116	34 153	34 313	100,0	100,0	438,50	420,97

*) Mukana vain bruttobudjetoidut toimintamomentilta maksettavat henkilötyövuodet.

Taulukko 4: Osastojen ja erillisten tulosryhmien kustannukset (tukipalvelukustannukset vyörytetty osastoille ja erillisille tulosryhmille) vuosina 2006–2007

	Kustannukset		%		Htv		Kustannukset / htv	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Ylin johto	1 306	1 386	3,9	3,9	7,06	10,58	184 986	131 002
Kansainvälisten asian toimisto	3 453	2 117	10,2	6,5	21,35	18,70	161 733	113 208
Hallinto-osasto	2 211	861	6,6	2,6	19,82	11,09	111 554	77 637
Valmiusyksikkö*)		603		1,8		5,00		120 600
Talous- ja suunnitteluosasto	3 912	4 159	11,4	12,7	46,09	44,73	87 496	104 784
Vakuutusosasto	4 256	4 475	12,6	13,7	46,72	44,90	91 095	92 628
Terveysosasto	6 509	7 091	19,2	21,7	66,54	70,43	97 820	100 681
Perhe- ja sosiaaliosasto	5 297	5 380	15,6	16,4	59,54	56,25	88 965	95 644
Työsuojeluosasto	6 942	6 806	20,5	20,8	81,37	76,16	85 314	89 364

*) Irrotettiin hallinto-osastosta omaksi tulosryhmäksi vuoden 2007 alusta.

Taulukossa 4 kuvataan kustannuksia, kun tukipalvelutehtävien (viestintäyksikkö, hallintopalveluryhmä, kiinteistö- ja virastopalveluryhmä, tietohallintoryhmä, tietopalveluryhmä ja tiliryhmä) kustannukset on vyörytetty osastoille ja erillisille tulosryhmille.

1.3.1.2. Toiminnan tuottavuus

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla käynnistettiin marraskuussa 2006 tuottavuuden mittaamisen hanke, joka toteutetaan yhteistyössä ministeriön, Tilastokeskuksen ja hallinnonalan laitosten ja virastojen kanssa. Kyseessä on ensimmäinen laajempi tuottavuuden kartoitus STM:n hallinnonalalla. Hanke päättyy elokuussa 2008.

Työn tuloksena luodaan kaikille budjettitalouden piirin hallinnonalan virastoille ja laitoksille tuottavuusindikaattorit pääasiallisesta palvelutuotannosta sekä koelaskelmat useammalta vuodelta. Koko hallinnonalan tuottavuustiedot kootaan loppuraporttiin. Jatkossa hallinnonalan tuottavuustiedot päivitetään vuosittain osana Valtion tuottavuustilastoa. Hankkeen tuloksia voidaan käyttää johtamisen ja tulosohjauksen terävöittämiseen.

1.3.1.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat vuonna 2007 yhteensä 3,6 milj. euroa (v. 2006 yht. 3,1 milj. euroa). Tästä 3,4 milj. euroa kertyi nettobudjetoidun toiminnan tuotoista. Yhteisrahoitteinen toiminta supistui merkittävästi EU-puheenjohtajuuskauden päätyttyä. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat vuonna 2007 vajaat 0,5 milj. euroa (v. 2007 1,3 milj. euroa). Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on esitetty tämän luvun lopussa. Aikaisempina vuosina yhteisrahoitteinen toiminta on ollut vähäistä (alle 100 000 euroa).

Ministeriön tuottamat *bruttobudjetoidut* tulot koostuvat sosiaali- ja terveysministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen (1191/2006) ja työsuojelun piirihallinnon maksullisista suoritteista annetun asetuksen (1386/2006) tarkoittamista julkisoikeudellisista suoritteista, geenitekniikan lautakunnan (STM:n A 277/2005 ja STM:n A 270/2007) ja eettisen toimikunnan (ETENE) lausuntomaksuista (STM:n A 1390/2006) sekä edellä mainitun ministeriön ym. asetuksen (1191/2006) 3 §:n tarkoittamista liiketaloudellisiin perusteisiin hinnoiteltavista suoritteista.

Ministeriön tuottamat *nettobudjetoidut* tulot koskevat ministeriön maksuasetuksen (STM:n A 1191/2006) 2 §:n ja asetuksen liitteen tarkoittamia työsuojeluhallinnon julkisoikeudellisia ja 3 §:n mukaisia markkinasuoritteita sekä lääkkeiden hintalautakunnan tuloja (STM:n A 1145/2006) ja Raha-automaattivastuksista annetun lain (1056/2001) 45 §:n tarkoittamia korvauksia sekä peliriippuvuuden seuranta- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamisesta rahapeliyhteisöiltä perittäviä korvauksia (STM:n A 381/2002).

Nettobudjetoidun ja bruttobudjetoidun toiminnan suoritteiden tuotot jakautuivat julkisoikeudellisiin ja liiketaloudellisiin seuraavasti:

Julkisoikeudelliset+liiketaloudelliset suoritteet; Koontitaulu sis.TSO, Hila, RAYt+ts-piirit ja TEO

	Julkisoikeudelliset			Liiketaloudelliset		Kaikki yhteensä			
	2005 euroa	2006 euroa	2007 euroa	2005 euroa	2006 euroa	2006 euroa	2005 euroa	2006 euroa	2007 euroa
TUOTOT									
Maksullisen toiminnan tuotot									
- maksullisen toiminnan myyntituotot	3 525 759	2 711 340	2 821 138	99 861	102 988	110 608	3 625 620	2 814 328	2 931 746
- maksullisen toiminnan muut tuotot	179 041	305 162	783 308	8 035	25	16	187 076	305 187	783 324
Tuotot yhteensä	3 704 800	3 016 502	3 604 446	107 896	103 013	110 624	3 812 696	3 119 515	3 715 070
ERILLISKUSTANNUKSET									
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset									
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	48 184	41 315	42 010	5 885	3 947	2 018	54 069	45 262	44 028
- henkilöstökustannukset	1 055 288	1 300 595	1 431 879	138 313	145 220	148 133	1 193 601	1 445 815	1 580 012
- vuokrat	131 456	145 579	124 084	17 640	25 658	20 741	149 096	171 237	144 825
- palvelujen ostot	1 053 496	806 368	1 297 679	26 677	33 171	31 818	1 080 173	839 539	1 329 497
- muut erilliskustannukset	40 902	61 494	51 176	1 772	1 311	9 755	42 674	62 805	60 931
Erilliskustannukset yhteensä	2 329 326	2 355 351	2 946 828	190 287	209 307	212 465	2 519 613	2 564 658	3 159 293
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1 375 474	661 151	657 618	-82 391	-106 294	-101 841	1 293 083	554 857	555 777
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista									
- tukitoimintojen kustannukset	132 902	197 796	301 682	24 079	21 279	29 268	156 981	219 075	330 950
- poistot	9 543	11 093	11 228	8 290	7 326	4 041	17 833	18 419	15 269
- korot	2 366	1 709	3 197	789	546	343	3 155	2 255	3 540
- muut yhteiskustannukset	93 361	122 421	192 974	45	15	15	93 406	122 436	192 989
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	238 172	333 019	509 081	33 203	29 166	33 667	271 375	362 185	542 748
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 567 498	2 688 370	3 455 909	223 490	238 473	246 132	2 790 988	2 926 843	3 702 041
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	1 137 302	328 132	148 537	-115 594	-135 460	-135 508	1 021 708	192 672	13 029
Kustannusvastaavuus-%	144 %	112 %	104 %	48 %	43 %	45 %	137 %	107 %	100 %

Nettobudjetoidun toiminnan tuotoista valtaosa (97 %) kertyi vuonna 2007 julkisoikeudellisista suoritteista. Julkisoikeudellisten suoritteiden tuottamiselle asetettu kustannusvastaavuustavoite on saavutettu kauttaaltaan lukuun ottamatta vähäistä alijäämää Lääkkeiden hintalautakunnan kohdalla. Lääkkeiden hintalautakunnan (1,414 milj. euroa) ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (1,152 milj. euroa) maksullisen toiminnan tuotot muodostivat 75 % julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoista. Työsuojelupiirien säädöksiin perustuvien lupien kysyntä kasvoi selvästi (+55 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Panostajaluvista kertyi maksutuloa 79 151 euroa ja muista luvista 39 244 euroa. Peliriippuvuuden kasvu aiheutuu peliriippuvuuden torjuntaan ja haittojen vähentämiseen talousarviossa varatun summan huomattavasta lisäyksestä. Tarkoitukseen oli varattu 700 000 euroa, josta käytettiin 95 %. Liiketaloudellisten suoritteiden määrä on vähäistä. Liiketaloudelliselle toiminnalle asetettu kannattavuustavoite ei ole toteutunut. Kannattavuus on erityisen huono työsuojelupiirin työsuhteisiin palvelupuhelimen kohdalla. Ko. toiminnan tuotot olivat 32 766 euroa ja erillismenot 112 070 euroa, minkä johdosta syntyi alijäämää 79 304 euroa. Alijäämä katettiin talousarvioon varatusta 93 000 euron hintatuesta. Yhteiskustannuksia ei VM:n ohjeen mukaan lueta hintatuen piiriin, minkä vuoksi alijäämää kertyi hintatuen jälkeen 21 724 euroa. Maksullinen palvelupuhelin toiminta lakkasi vuoden 2007 lopussa. Toiminnan kustannusvastaavuus olisi ilman hintatukea 25 % ja kun hintatuki on otettu huomioon 84 %. Työsuojeluhallinnon julkaisumyynnin tuotot lisääntyivät edellisvuodesta, mutta kustannuserien vähentämisen jälkeen toiminta jäi edelleen alijäämäiseksi eikä näin ollen kannattavuustavoitetta saavutettu. Työsuojelun piirihallinnon maksullinen toiminta on ollut siten kokonaisuudessaan tappiollista.

Edellä olevaan taulukkoon sisältyvät ministeriön tuottamat bruttobudjetoidut tulot 168 987 euroa (148 129 euroa vuonna 2006). Ne koostuvat ministeriön maksuasetuksen (1191/2006) 2 §:n tarkoittamista julkisoikeudellisista suoritteista, geeniteknikan lautakunnan (STM:n A 277/2005) ja eettisen toimikunnan (ETENE) tuloista (STM:n A

1390/2006) sekä edellä mainitun asetuksen (1191/2006) 3 §:n tarkoittamista liiketaloudellisten perustein hinnoiteltavista suoritteista. Bruttobudjetoitujen ministeriön maksuasetuksen 2 §:n 1–14 kohtien ja 3 §:n tarkoittamien tulojen kohdalla on kysymys vähäisistä ja satunnaisista tuloista, joiden osalta jo tuloarvion laatiminen ja sen toteutumisen ennustaminen on vaikeaa. Merkittävä osa bruttobudjetoituista tuloista muodostuu geenitekniikan lautakunnan (15 980 euroa v. 2007), vakuutusmarkkinayksikön (41 720 euroa) ja eettisen toimikunnan toiminnasta (96 200 euroa v. 2007). Myös näiden tulot ovat vaikeasti ennakoitavia. Bruttobudjetoitujen toiminnan kustannusvastaavuutta on tarkasteltu taulukossa 6, jossa on esitetty maksullisen julkisoikeudellisen toiminnan kokonaistuotto 168 875 euroa. Kustannuksissa on otettu huomioon vain geenitekniikan lautakunnan ja ETENE:n kustannukset ja niistä johdetut yhteiskustannukset. Niiden osuus kokonaistuotoista on vuonna 2007 noin 66 %. Bruttobudjetoitu maksullinen toiminta ei ole osakustannuksilla tarkasteltunakaan kannattavaa. Kannattavuutta alentaa esimerkiksi geenitekniikkalain 35 § mukaan maksujen perimisestä voidaan myöntää poikkeuksia ja maksu voidaan jättää perimättä osittain tai kokonaan. Em. lainmukaisia hakemuksia tekevät pääosin julkisyhteisöjen yhteydessä toimivat tutkimusryhmät.

Ministeriön sekä sen yhteydessä toimivan kahden viranomaisen ja työsuojelun piirihallinnon lisäksi tiliviraston laskentapiiriin kuuluu myös Terveystieteiden tutkimuskeskus (TEO). Siitä ministeriön antaman asetuksen (813/2007) mukaiset maksulliset suoritteet ovat lähes kaikki lakiin perustuvia julkisoikeudellisia suoritteita, joiden tuottamiseen virastolla on yksinoikeus. TEO:n julkisoikeudellisten suoritteiden kohdalla toiminta oli selvästi ylijäämäistä (124 %) kun taas liiketaloudellisten suoritteiden kohdalla toiminta oli kannattavaa (100,3 %). TEO:n julkisoikeudellisten yksinoikeudella tuotettavien suoritteiden lisäksi TEO:lle tilitetään sisäasiainministeriön välittämänä lääninhallitusten kautta kertyviä maksullisen toiminnan tuloja.

Muutokset edelliseen tilikauteen verrattuna

Maksullisen toiminnan kokonaistuottojen lisäys edelliseen tilikauteen verrattuna oli lähes 0,5 milj. euroa, mikä kertyi lähinnä nettobudjetoitujen toiminnasta. Määrällisesti merkittävintä lisäys oli peliriippuvuuden kohdalla, jossa lisäys aiheutui merkittävästi lisäpanostuksesta talousarviossa. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot vähenivät merkittävästi EU:n puheenjohtajuuskauden päätyttyä ylittäen kuitenkin kustannusvastaavuuksilaskelman laatimisrajan (100 000 euroa). Kustannuksia aiheutui myös pohjoismaisen ministerineuvoston puheenjohtajuudesta. Vastaavat tuotot kerryttivät osaltaan kokonaistuottoja.

Yksityisten palvelujen antajien rekisteriin (L 689/2005) liittyviä maksuja kertyi vuonna 2007 TEO:lle runsas 257 000 euroa. Yksityiset palvelujen antajat hakevat lääninhallituksilta toimintalupaa, joista kertyy lupamaksuja ja vuosimaksuja. Lääninhallitukset tilitävät maksutuloista osan. TEO:lle tilitetyistä maksutuloista katetaan rekisterin rakentamisesta, kehittämisestä ja ylläpidosta aiheutuvia menoja. Vuonna 2006 rekisterin käynnistämistä aiheuttavat kustannukset olivat vielä viivästyksistä johtuen suunniteltua alhaisemmat. Pääosin tästä syystä TEO:n julkisoikeudellinen maksullinen toiminta on ollut vuonna 2006 merkittävästi ylijäämäistä. Vuonna 2007 ylijäämä oli selvästi vähäisempi.

STM:n ja työsuojelupiirien maksullisista suoritteista annettu asetus on jaettu sosiaali- ja terveysministeriön ja työsuojelupiirien omiksi asetuksiksi vuoden 2007 alusta.

Taulukko 5: Sosiaali- ja terveysministeriön tiliviraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, julkisoikeudelliset suoritteet

	Sosiaali- ja terveysministeriö								
	Työsuojeluosasto			Hintalautakunta			RAY-valvonta (Er.L)		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
TUOTOT									
Maksullisen toiminnan tuotot	13 809	2 215	1 435	2 632 374	1 386 825	1 414 835			
- maksullisen toiminnan myyntituotot							86 976	83 848	86 954
- maksullisen toiminnan muut tuotot									
Tuotot yhteensä	13 809	2 215	1 435	2 632 374	1 386 825	1 414 835	86 976	83 848	86 954
KUSTANNUKSET									
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset									
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	332	96	50	30 523	23 729	31 774	1 759	2 018	219
- henkilöstökustannukset	6 920	1 995	1 065	579 401	654 869	719 641	53 488	52 232	57 922
- vuokrat	391	78	69	65 571	81 248	90 406	6 000	5 000	6 000
- palvelujen ostot	1 446		91	864 203	475 789	501 712	1 687	2 050	26
- muut erilliskustannukset				17 194	25 503	20 000	4 934	3 718	731
Erilliskustannukset yhteensä	9 089	2 169	1 275	1 556 892	1 261 138	1 363 533	67 868	65 018	64 898
KÄYTTÖJÄÄMÄ	4 720	46	160	1 075 482	125 687	51 302	19 108	18 830	22 056
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista									
- tukitoimintojen kustannukset	1 344	134	112	74 139	90 160	105 186	8 665	8 462	11 990
- poistot	46	46	47	5 657	4 854	5 985	2 313	2 313	1 304
- korot	44	4	1	1 825	1 213	281	220	220	74
- muut yhteiskustannukset							8 023	7 835	8 688
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 434	184	160	81 621	96 227	113 992	19 221	18 830	22 056
Kokonaiskustannukset yhteensä	10 523	2 353	1 435	1 638 513	1 357 365	1 477 525	87 089	83 848	86 954
Ylijäämä (+) tai									
Alijäämä (-)	3 286	-138	0	993 861	29 460	-62 690	-113	0	0
Kustannusvastaavuus-%	131 %	94 %	100 %	161 %	102 %	96 %	100 %	100 %	100 %

Taulukko 5: jatkuu

	Rahapeliasiat (Er.L)			Muut					
				Terveydenhuollon oikeusturvakeskus			Työsuojelun piirihallinto		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
TUOTOT									
Maksullisen toiminnan tuotot									
- maksullisen toiminnan myyntituotot	64 673	184 496	662 028	799 506	1 098 011	1 117 598	80 070	76 345	118 395
- maksullisen toiminnan muut tuotot				27 392	36 818	34 326			
Tuotot yhteensä	64 673	184 496	662 028	826 898	1 134 829	1 151 924	80 070	76 345	118 395
KUSTANNUKSET									
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset									
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	97	800	256	14 648	13 798	8 044	825	569	1 148
- henkilöstökustannukset	10 713	520	2 443	360 891	446 654	466 724	43 875	42 274	64 798
- vuokrat	508			55 060	55 179	22 648	3 926	3 657	4 845
- palvelujen ostot	44 102	177 773	651 028	116 196	111 084	104 606	25 862	30 148	34 907
- muut erilliskustannukset	9 264	5 403	8 301	9 510	15 779	11 233			
Erilliskustannukset yhteensä	64 684	184 496	662 028	556 305	642 494	613 255	74 488	76 648	105 698
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-11	0	0	270 593	492 335	538 669	5 582	-303	12 697
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista									
- tukitoimintojen kustannukset				44 318	72 605	154 112	4 436	3 953	4 003
- poistot							1 527	1 361	1 143
- korot				132			145	130	107
- muut yhteiskustannukset				85 338	94 258	160 003			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0	0	0	129 788	166 863	314 115	6 108	5 444	5 253
Kokonaiskustannukset yhteensä	64 684	184 496	662 028	686 093	809 357	927 370	80 596	82 092	110 951
Ylijäämä (+) tai									
Alijäämä (-)	-11	0	0	140 805	325 472	224 554	-526	-5 747	7 444
Kustannusvastaavuus-%	100 %	100 %	100 %	121 %	140 %	124 %	99 %	93 %	107 %

Taulukko 6: Bruttobudjetoidun maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, julkisoi-
keudelliset suoritteet

	2005	2006 ¹⁾	2007 ¹⁾
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myynti- tuotot	123 715	147 944	168 875
- maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	123 715	147 944	168 875
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustan- nukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat		305	519
- henkilöstökustannukset		102 051	119 286
- vuokrat		417	116
- palvelujen ostot		9 524	5 309
- muut erilliskustannukset		11 091	10 911
Erilliskustannukset yhteensä	0	123 388	136 141
KÄYTTÖJÄÄMÄ	123 715	24 556	32 734
Maksullisen toiminnan osuus yhteis- kustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset		22 482	26 279
- poistot		2 519	2 749
- korot		142	194
- muut yhteiskustannukset		20 328	24 283
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0	45 471	53 505
Kokonaiskustannukset yhteensä	0	168 859	189 646
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	123 715	-20 915	-20 771
Kustannusvastaavuus-%		88 %	89 %

1) Bruttobudjetoidun maksullisen toiminnan tuotot ovat STM:n julkisoikeudellisen toiminnan kokonais-
tuottoja. Sen sijaan kustannukset edustavat vain geeniteknikan lautakunnan ja lääketieteellisen tutkimus-
eittisen (ETENE) jaoston kustannuksia ja niiden perusteella johdettuja yhteiskustannuksia. Näiden osuus
tuotoista on v. 2007 66,4 %.

Taulukko 7: Sosiaali- ja terveysministeriön tiliviraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, liiketaloudelliset suoritteet

	Muut					
	Terveydenhuollon oikeusturva- keskus			Työsuojelun piirihallinto (sis. palvelupuhelimen)		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
TUOTOT						
Maksullisen toiminnan tuotot						
- maksullisen toiminnan myyntituotot	10 461	16 872	28 914	89 400	86 116	81 694
- maksullisen toiminnan muut tuotot	8 035	25	16			
Tuotot yhteensä	18 496	16 897	28 930	89 400	86 116	81 694
KUSTANNUKSET						
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	43	88	383	5 842	3 859	1 635
- henkilöstökustannukset	13 166	9 688	13 848	125 147	135 532	134 285
- vuokrat	4 729	4 775	370	12 911	20 883	20 371
- palvelujen ostot	2 015	1 989	6 810	24 662	31 182	25 008
- muut erilliskustannukset			7 401	1 772	1 311	2 354
Erilliskustannukset yhteensä	19 953	16 540	28 812	170 334	192 767	183 653
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-1 457	357	118	-80 934	-106 651	-101 959
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
- tukitoimintojen kustannukset				24 079	21 279	29 268
- poistot				8 290	7 326	4 041
- korot				789	546	343
- muut yhteiskustannukset	45	15	15			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	45	15	15	33 158	29 151	33 652
Kokonaiskustannukset yhteensä	19 998	16 555	28 827	203 492	221 918	217 305
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-1 502	342	103	-114 092	-135 802	-135 611
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				69 000	72 692	78 740
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-) hintatuen jälkeen				-45 092	-63 110	-56 871
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				69 000	90 000	93 000
Kustannusvastaavuus-%	92 %	102 %	100 %	44 %	39 %	38 %

Taulukko 8: Työsuojelupiirien hintatuetun maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, liiketaloudelliset suoritteet (palvelupuhelin)

	Työsuojelun piirihallinto		
	2005	2006	2007
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	35 155	33 580	32 766
- maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	35 155	33 580	32 766
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 193	3 715	1 235
- henkilöstökustannukset	90 787	87 546	94 824
- vuokrat	9 000	9 000	8 250
- palvelujen ostot	3 302	4 700	5 407
- muut erilliskustannukset	1 772	1 311	2 354
Erilliskustannukset yhteensä	109 054	106 272	112 070
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-73 899	-72 692	-79 304
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	17 359	16 239	20 196
- poistot	5 976	5 591	918
- korot	569	532	46
- muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	23 905	22 362	21 160
Kokonaiskustannukset yhteensä	132 959	128 634	133 230
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-97 804	-95 054	-100 464
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	69 000	72 692	78 740
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-) hintatuen jälkeen	-28 804	-22 362	-21 724
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	69 000	90 000	93 000
Kustannusvastaavuus-%	26 %	26 %	25 %

Taulukko 8: Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2005 ¹⁾	2006	2007
TUOTOT			
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- EU:lta saatu yhteisrahoitt. toiminnan tuotot		1 329 147	130 180
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot			369 877
Tuotot yhteensä		1 329 147	500 057
KUSTANNUKSET			
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat		8 167	1 645
- henkilöstökustannukset		53 285	88 307
- vuokrat		34 796	12 567
- palvelujen ostot		543 954	242 003
- muut erilliskustannukset		1 043 383	155 535
Erilliskustannukset yhteensä		1 683 585	500 057
KÄYTTÖJÄÄMÄ		0	0
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			15 630
- tukitoimintojen kustannukset			
- poistot			
- muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä		0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä		1 683 585	515 687
Kustannusvastaavuus		-354 438	-15 630
Kustannusvastaavuus-%		79 %	97 %

¹⁾ Vuonna 2005 yhteisrahoitteinen toiminta on ollut vähäistä (alle 100 000 €/v.)

1.4. Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 10: Keskeiset tuotokset vuosina 2005–2007

	2005	2006	2007
Esiteltyjen säädösten määrä			
- hallituksen esitykset	50	50	35
- HE:iin sisältyvät lait	91	142	69
- asetukset (TP, VN)	53	47	42
Annettujen lausuntojen määrä	376	384	331
Asetettujen työryhmien määrä	48	42	45
Kirjallisten kysymysten määrä	243	225	175
Uudet kansalaiskirjeet ³	1060	1 229	987
Julkaisut	162	169	134
Tiedotteet, suomenkieliset	600	596 ⁴	460
Tiedotteet, ruotsinkieliset	153	117	130
Tiedotustilaisuudet	80	104 ⁵	90
Käynnissä olleet ESR-projektit 31.12.	149	70	40

Vuonna 2007 annettiin ministeriön valmisteltavana olleita hallituksen esityksiä selvästi vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kevätkaudella annettiin hallituksen vaihdoksen vuoksi vain vähän hallituksen esityksiä. Kansalaiskirjeiden määrä oli edelleen suuri, mutta väheni edellisestä vuodesta. Vuonna 2007 onnistuttiin karsimaan sekä tiedotteita että tiedotustilaisuuksien ja julkaisujen määrää ja siirtämään tiedonvälitystä enemmän verkkoon.

Käynnissä olleiden EU:n sosiaalirahaston projektien määrä aleni puoleen. Vuosi 2006 oli käynnissä olleen ohjelmakauden viimeinen vuosi ja pääosa hankkeista oli valmistunut.

Kaikki osastot osallistuivat kunta- ja palvelurakennemuutostyöhön toimeenpanoon. Kunnat toimittivat elokuussa 2007 puitelain mukaiset suunnitelmansa perusterveydenhuollon järjestämisestä noin 20 000 asukkaalle väestöpohjalta. Erityistä huomiota kiinnitettiin sosiaalitoimen eheyteen ja terveyden- ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminta- ja tavoiteohjelma (TATO) päättyi vuonna 2007. Sen jatkon, Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämissuunnitelman, KASTE -ohjelma 2008–2011, valmistelu käynnistyi. Ohjelmassa määritellään lähivuosien sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistavoitteet ja keskeisimmät toimenpiteet, joilla tavoitteet voidaan saavuttaa. Sen valmistelun yhteydessä järjestettiin viisi kuulemistilaisuutta Kuopiossa, Oulussa, Turussa, Tampereella ja Helsingissä. Uudessa laissa sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta määriteltiin ohjelman rakenne. Se

³ Uudet asianhallintajärjestelmään avatut asiat; osa saapuneista kansalaiskirjeistä on kirjattu aikaisempina vuosina avatuille asioille

⁴ Tiedotteista 50 oli EU-puheenjohtajuustiedotteita

⁵ Tiedotustilaisuuksista 16 oli EU-puheenjohtajuustilaisuuksia

koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnasta ja sen tukena toimivista alueellisista johtoryhmistä.

Hallitusohjelman mukaan asetettiin Sosiaaliturvan kokonaisuudistusta selvittävä komitea (SATA) vuosille 2007–2009. Laaja-alainen komitea valmistelee sosiaaliturvan kokonaisuudistusta. Komitea valmistelee kiireellisimmät ehdotukset perusturvan uudistamiseksi ja työnteon kannustavuuden lisäämiseksi vuoden 2008 syksyyn mennessä.

Hallinto-osasto

Sosiaali- ja terveysministeriö otti vuoden 2005 alusta käyttöön uuden asian- ja dokumenttienhallintajärjestelmän, Doktorin. Ensimmäisessä käyttöönottovaiheessa Doktorin korvasi hallintodiaarin. Vuoden 2007 loppuun mennessä järjestelmä on otettu kattavasti käyttöön ministeriön asiakirjaprosesseissa.

Sosiaali- ja terveysministeriössä 1.9.2004 käyttöön otetun uuden palkkausjärjestelmän siirtymäkausi päättyi vuoden 2007 lopussa ja järjestelmä tuli täysimääräisesti voimaan. Sosiaali- ja terveysministeriö on mukana vuonna 2007 käynnistetyssä valtioneuvoston yhteisen palkkausjärjestelmän valmistelussa.

Ministeriön henkilöstöstrategiassa sovittiin lähivuosien (2008–2011) henkilöstöpolitiikan linjausten painopisteet ja keskeiset kehittämisalueet. Henkilöstöstrategiset avainkysymykset ja kriittiset menestystekijät ovat osaaminen, johtaminen, toimintatavat ja työhyvinvointi.

Talous- ja suunnitteluosasto

Sosiaali- ja terveysministeriö toimii yhtenä pilottiministeriönä budjetin rakenteen uudistamisessa. Vuoden 2008 talousarvioesitys laadittiin käyttäen uutta rakennetta. Se on aikaisempaa rakennetta yksinkertaisempi ja selkeämpi. Lisäksi luku- ja momenttirakenteet, päätös- ja selvitysosien tietosisältö on uudistettu. Myös yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja indikaattorit on määritelty.

Ministeriön hallinnonalan virastojen ja laitosten tulosohejausta ja tilivelvollisuuden toteuttamismenettelyjä kehitettiin edelleen. Ministeriön hallinnonalan tulosohejauksen kehittämistyöryhmä teki ehdotukset hallinnonalan tulosohejausprosessin kehittämiseksi ja valmisteli ehdotuksen tulosohejausprosessiin liittyväksi hanketoiminnan ohjausmenettelyksi, jotka huomioitiin tulossopimusten valmisteluprosessissa. Sopimuksissa otettiin huomioon hallitusohjelman tavoitteet koko hallituskaudelle ja määriteltiin tavoitteet vuodelle 2008. Ohjausta tehostettiin prosessin kaikissa vaiheissa.

Kesäkuussa 2007 ministeriö antoi aiempaa perusteellisemmän talousarvioasetuksen mukaisen julkisen palautteen virastoille ja laitoksille ministeriön tilinpäätös- ja toimintakertomuskannanotossaan vuoden 2006 toiminnasta ja tilinpäätöksestä.

Valtiokonttorin ylläpitämään Netra tulostietojärjestelmään vietiin hallinnonalan virastojen ja laitosten tulossopimusten tavoitetiedot. Ministeriön eri suunnittelu- ja seuranta-asiakirjoissa käytettävät seurantaindikaattorit yhdenmukaistettiin.

Säädösvaikutusten laadun parantamiseksi kehitettiin päätöksenteossa tarvittavaa sekä tiedollista että menetelmällistä valmiutta. Sosiaalimenojen ja niiden rahoittamisen enustemallia uudistettiin ja mallin ensimmäinen koeversio valmistui. Tavoitteena on

vahvistaa mm. ikäriippuvaisten menojen ja niiden rahoittamiseen liittyvää sosiaali- ja terveystieteistä analyysiä yhdessä valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön kanssa.

Veto-ohjelman seurantaindikaattorit päivitettiin ja niitä kehitettiin. Tapahtuneesta kehityksestä valmisteltiin raporttia.

Hallinnonalan tietotuotannon kehittäminen edistyi Tieto2005-työryhmän esitysten mukaisesti. Stakesin ja Kansanterveyslaitoksen kanssa jatkettiin tietotuotannon teknologisten välineiden rakentamista.

Vuoden 2007 aikana valmisteltiin Manner-Suomen ESR-ohjelman valtakunnalliset kehittämisohjelmat ajalle 2007–2013. Ne kilpailutettiin siten, että hankkeet voivat käynnistyä vuoden 2008 alkupuolella. Sosiaali- ja terveysministeriön osalta kehittämisohjelmat ovat: Terveenä ja osaavana työssä, Väilyömarkkinat ja Tasa-arvoa työelämään - yhdenvertaisuutta yhteiskuntaan.

Vuoden aikana valmisteltiin rakennerahastojen alueellistamisen osalta hallinnon siirto läänien sosiaali- ja terveysosastoille. Vuoden aikana päättyi lukuisa määrä ohjelmakauden 2000–2006 hankkeita. Ohjelmakausi päättyi varsinaisesti vuoden 2008 aikana. Ministeriön toimintamäärärahoilla rahoitettavia tutkimus- ja kehittämishankkeita oli käynnissä 49 kappaletta. Vuoden 2007 aikana käynnistettiin 25 uutta hanketta ja 38 hanketta päättyi.

Hallitus jatkoi hallitusohjelman mukaisesti edellisellä hallituskaudella käynnistyneen samapalkkaisuusohjelman toteuttamista. Ohjelman toteuttamiseen saatiin nelivuotiskaudelle budjettirahoitus. Ohjelmalle nimettiin kesällä 2007 uusi kolmikantainen korkean tason seurantaryhmä. Ryhmän tehtävänä on keskustella ja sopia keinoista, joilla päästäisiin ohjelman asettamaan tavoitteeseen, jonka mukaan naisten ja miesten välinen keskimääräinen palkkaero kaventuisi nykyisestä noin 20 prosentista vähintään viidellä prosenttiyksiköllä vuoteen 2015 mennessä.

Edellisen hallituksen tasa-arvo-ohjelman loppuraportti valmistui. Uuden tasa-arvo-ohjelman valmistelun käynnistämisestä kaikkien ministeriöiden yhteistyönä ja sen tulevista painopisteistä sovittiin hallituksen iltakoulussa. Vuonna 2007 toteutettiin kaksi mittavaa tiedotuskampanjaa, toinen isien perhevapaiden käytön ja toinen naisten urakehityksen edistämiseksi. Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiskoulutusta järjestettiin valtioneuvostolle ja seurattiin budjetin pääluokkaperusteluihin sisällytetyn ohjeistuksen toteutumista sukupuolivaikutusten huomioimiseksi budjetin valmistelussa. Tasa-arvon tietopalvelun saattamista pysyväälle pohjalle valmisteltiin. Euroopan neuvoston kampanjaa naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi valmisteltiin ja järjestettiin aiheesta alueellinen seminaari.

Vakuutusosasto

Sosiaalivakuutussektorille asetettiin kaksi laajaa selvityshanketta. Sosiaaliturvan kokonaisuuksista selvittävä komitean (SATA) lisäksi ministeriö käynnisti masennuksen ehkäisyyn ja masennuksesta aiheutuvan työkyvyttömyyden vähentämiseen tähtäävän (MASTO) laajan hankkeen. Hankkeen tavoitteena on laatia toimintaohjelma masennuksen varhaisen tunnistamisen, ehkäisyyn, hoidon ja kuntoutuksen sekä työssä jaksamisen ja työhön paluun edistämiseksi ja masennuksesta aiheutuvan pysyvän työkyvyttömyyden välttämiseksi. Toimintaohjelmaa valmistellaan vuosina 2007–2011.

Vuoden 2007 alussa voimaan tulleen osasairauspäivärahan toimivuutta seurattiin. Uudistuksen tavoitteena on pitkittyvien sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyden ehkäiseminen sekä työhön paluun ja kuntoutuksen tukeminen. Lisäksi selvitettiin mahdollisuudet uudistaa muun sairaanhoidon korvausjärjestelmää. Vuoden aikana selvitettiin mahdollisuudet hillitä lääkekustannusten kasvua siirtymällä lääkekorvausjärjestelmässä viihintajärjestelmään.

Vuoden 2007 alusta toteutettiin heikoimmassa taloudellisessa asemassa oleville kohdistetut erityistoimenpiteet. Eläkkeensaajien asumistuen asumiskustannusten enimmäismääriä korotettiin, lapsen erityishoitotukeen, erityisvammaistukeen ja eläkkeensaajien erityishoitotukeen tehtiin 15 euron korotus.

Työttömyysturvan rahoitusta ja työnantajan omavastuujärjestelmän uudistusta valmisteltiin. Lisäksi yhtenäistettiin palkkakäsittettä sosiaalivakuutuksessa.

Kansaneläkkeitä ja eräisiin siihen liittyviin etuuksiin valmisteltiin kertomusvuonna 20 euron tasokorotus, joka tuli voimaan 1.1.2008. Lisäksi eläkkeensaajan asumistuessa vaikuttavan vuositulon huomioon otettavaa muutoksen rajaa korotettiin ja eduskunta päätti kansaneläkkeen maksamisesta alentamattomana laitoshoidossa oleville. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2008 alkaen. Eduskunnan aikaisemmin tekemän päätöksen mukaisesti valmisteltiin kertomusvuonna kansaneläkelain muutos, jonka mukaisesti siinä luovutaan kuntien kalleusluokituksesta. Kansaneläkkeet ja siihen liittyvät etuudet maksetaan kaikissa kunnissa 1. kalleusluokan mukaisina 1.1.2008 alkaen.

Vuoden 2007 alusta voimaan tulleiden muutoksenhakujärjestelmien muutosten vaikutusta seurattiin. Esityksen tavoitteena oli muutoksenhakujärjestelmän entistä riippumattomampi ja hallintojärjestelmästä itsenäisempi asema. Kansaneläkelaitoksen yhteydessä toimineet alueelliset sosiaalivakuutuslautakunnat lakkautettiin ja tehtävät siirrettiin Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan osalta valitusten käsittelyajat ovat tavoitteista huolimatta pidentyneet. Ministeriö on ryhtynyt toimenpiteisiin käsittelyaikojen lyhentämiseksi.

Tapaturmavakuutuksen uudistamisen linjauksia ja liikennevakuutuksen kokonaisuudistusta valmisteltiin toimintavuoden aikana. Lisäksi valmisteltiin hallituksen esitystä lisäeläkerahastojen perustamista varten.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvonnan yhdistämistä hallitusohjelman mukaisesti valmisteltiin työryhmässä. Uuden valvojan on tarkoitus toimia Suomen Pankin yhteydessä.

Työeläkelaitosten riskinkantokykyä lisättiin vuoden 2007 alusta voimaan tulleella lainsäädännöllä. Uudistuksella tavoitellaan aikaisempaa parempien sijoitustuottojen avulla työeläkemaksun nousupaineen hillitsemistä. Sijoitustoiminnan kehittämiseksi myös kate- ja vakavaraisuussääntelyä uudistettiin ja työeläkelaitosten valvontaa kehitettiin. Kokonaisuuteen liittyy myös vakuutusyhtiöitä koskevan lainsäädännön uudistaminen. Työeläkejärjestelmän kilpailuolosuhteita selvitettiin. Sen pohjalta valmisteltiin jatkotoimenpiteitä.

EU:n sosiaalivakuutusta ja yksityisvakuutusta koskevaan EU-tason lainsäädäntötyöhön osallistuttiin. Eri EU-säännösten vaikutusta kansalliseen sosiaalivakuutukseen seurattiin

ja arvioitiin. Suomen ja Chilen välisen sosiaaliturvasopimuksen täytäntöönpanosopimus hyväksyttiin ja sopimus astui voimaan 1.1.2008.

Perhe- ja sosiaaliosasto

Strategiset hankkeet ja ohjelmat etenivät pääsääntöisesti suunnitelmien mukaisesti. Alkoholiohjelma 2004–2007:n viimeinen toimintavuosi päätettiin ulkoiseen arviointiin, jonka kehittämissuositusten pohjalta ohjelman toimeenpanoa jatketaan hallitusohjelman mukaisesti 2008–2011. Ohjelman keskeisiä saavutuksia olivat kumppanuussopimusten antama tuki laajalle toimijajoukolle sekä alkoholihaittojen vähentämistä tukeva aineistontuotanto. Rahapelihaittoihin liittyvää seurantaa, tutkimusta ja ehkäisyä tehostettiin ja toiminnan koordinaatiovastuu siirrettiin Stakesiin.

Sosiaalialan kehittämishanke päättyi. Sen aikana saatettiin päätökseen yhteensä 23 laajempaa hankekokonaisuutta. Kehittämishankkeeseen sisältyi palvelujärjestelmään liittyneitä rakenteellisia muutoksia sosiaalipalvelujen kaikilla sektoreilla: lasten ja perheiden, vanhusten, vammaisten ja päihdeongelmaisten palveluissa. Lisäksi laadittiin sosiaalialan pitkän aikavälin kehittämistä linjaava Hyvinvointi 2015 -ohjelma. Hankkeen tuloksista merkittäviä ovat lasten ja perheiden palvelujen kehittyminen. Erityisesti lastensuojelun eri osa-alueiden laatu on parantunut ja uutena toimintamuotona on käynnistynyt perhekeskustoiminta. Merkittävin lainsäädäntöhanke oli vuoden 2008 alusta voimaan tullut uusi lastensuojelulaki. Lakiuudistuksen edellyttämiä lisävoimavaroja ohjattiin kuntien käyttöön lisäämällä kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksia.

Toinen merkittävä saavutus on sosiaalipäivystyksen kehittäminen ja sen saaminen lähes koko maan kattavaksi. Lisäksi tehtiin tietoteknologian hyödyntämiseen liittyvää määrittelytyötä.

Vuoden 2008 alusta voimaan tulleesta uudistetusta lastensuojelulaista järjestettiin syksyllä 2007 koulutusta läänien ja kuntien sosiaali-, terveys- ja opetustoimen henkilöstölle. Koulutustilaisuuksia oli yhteensä 14 eri puolilla Suomea, ja niihin osallistui keskimäärin 300 henkilöä/koulutuspaikkakunta.

Työttömien terveydenhuoltohanke käynnistettiin. Tavoitteena on uusien toimintamallien kehittäminen pitkäaikaistyöttömille terveydenhuolto-, kuntoutus- ja aktivointipalveluihin.

Vuonna 2007 käynnistyi valmistelu elatustuen toimeenpanon siirrosta kunnilta kansaneläkelaitokselle. Hanke sai valtiovarainministeriön tuottavuusrahaa. Toimeenpano jatkuu vuonna 2008. Myös vammaisten tulkkipalvelujen siirtoa valtiolle ryhdyttiin valmistelemaan. Näiden PARAS-hankkeeseen liittyvien muutoksien on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2009 alusta alkaen.

Vuonna 2007 valmistui useita suuria lainsäädäntöhankkeita. Syksyn aikana käsiteltiin budjettilakeina lapsilisälain muuttaminen, maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain muuttaminen, sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelu- ja valtionosuudesta annetun lain muuttaminen sekä maatalousyrittäjien lomituspalvelulain muuttaminen. Näiden lisäksi kertomusvuonna säädettiin määräajat toimeentulotukiasioiden käsittelylle ja asiakkaan pääsyyllä henkilökohtaiseen keskusteluun sosiaalialan asiantuntijan kanssa. Laki tuli voimaan vuoden 2008 alusta.

Syksyllä järjestettiin EU:n Progress -ohjelmaan kuuluva arviointiseminaari, jossa Suomen ikääntymispolitiikkaa arvioitiin sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen ja köyhyyden vähentämisen näkökulmasta.

Terveysosasto

Terveyden edistämisen politiikkaohjelma käynnistettiin. Sillä pyritään terveyden edistämisen rakenteiden ja niitä turvaavan lainsäädännön kehittämiseen, edistetään eri ikäryhmien terveyttä ja hyvinvointia, sekä kiinnitetään huomiota terveyden edistämisen ja ehkäisevän työn vastuiden jakoon ja resursointiin. Terveys 2015 -kansanterveysohjelman toimeenpanossa jatkettiin väestöryhmien välisten terveyserojen kaventamisen toimintaohjelman valmistelua. Aiheesta järjestettiin valtakunnallinen seminaari. Terveyden edistämisen seurantajärjestelmien kehittämistä jatkettiin. Kunnille lähetettiin yhdessä Kuntaliiton kanssa valmisteltu suositus terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä kunta- ja palvelurakennemuutoksessa. Valtioneuvosto asetti neuvottelukunnan seuraamaan, koordinoimaan ja edistämään lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Valtioneuvosto asetti neuvottelukunnan seuraamaan, koordinoimaan ja edistämään lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävää työtä. Neuvolatoimintaa, kouluterveydenhuoltoa ja opiskeluterveydenhuoltoa koskevan asetuksen valmistelu käynnistettiin.

Terveyttä edistävän liikunnan ohjelman toteuttamista jatkettiin poikkihallinnollisella yhteistyöllä. Erityisesti on panostettu ikääntyneiden toimintakyvyn edistämiseen laajentamalla kansallista Voimaa Vanhuuteen -lihasvoimaohjelmaa. Valmisteltiin toimintaohjelma väestön seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämiseksi vuosille 2007–2011 ja käynnistettiin sen toimeenpano.

Kesäkuussa 2007 voimaan astuneen uuden Kansainvälisen terveyssäännösten toimeenpano käynnistettiin Suomessa ja säännöstö sisällytettiin kotimaiseen lainsäädäntöön. Yleistä rokotusohjelmaa laajennettiin alle 3-vuotiaiden lasten influenssarokotuksilla. Valmisteltiin tartuntatautiasetuksen muutos, jonka avulla parannettiin tartuntatautien ilmoitusjärjestelmää. Pandemiavarautumista jatkettiin ja kuntia ohjeistettiin. Osallistuttiin EU:n tautiviraston arviointiin Suomen pandemiavarautumisesta.

Alkoholihaittojen vähentämiseksi käynnistetyn mini-interventio-ohjelman juurruttamista perusterveydenhuoltoon jatkettiin. Terveyden edistämisen määrärahoilla tuettiin kansallisten terveyden edistämisen ohjelmien toimeenpanoa. Erityisesti panostettiin alkoholihaittojen ehkäisyyn ja tupakoinnin vähentämiseen.

Erityisryhmien asumisen turvallisuuden parantamista selvittävän työryhmän työ valmistui ja sen ehdotusten toimeenpano käynnistettiin. Ravintolatyöntekijöiden tupakansavulta suojelua koskeva tupakkalain muutos tuli voimaan 1.6.2007. Lain muutoksen vahvistamisen jälkeen on annettu tupakointitilan vähimmäispinta-alaa koskeva tupakka-asetuksen muutos ja tupakointitilaa koskeva sosiaali- ja terveysministeriön asetus sekä julkaistu niiden toimeenpanoa tukeva opas. Kertomusvuonna järjestettiin koulutustilaisuuksia lain toimeenpanosta ja valvonnasta ravintoloitsijoille ja viranomaisille. Tupakkalain toimeenpanoa tuettiin myös viestintäkampanjalla ja panostamalla verkkoviestintään STTV:n www-sivuilla. Terveyden edistämisen määrärahoilla tuetuissa hankkeissa priorisoitiin alkoholihaittojen ehkäisyä ja tupakoinnin vähentämistä.

Vuonna 2003 aloitettu Kansallinen terveydenhuollon hanke päättyi. Sen aikana uudistettiin terveydenhuollon toimintaa ja lainsäädäntöä. Erikoissairaanhoidossa ja psykiatriassa hoitoon pääsy parantui ja yli 6 kuukautta jonottaneiden määrä väheni. Perusterveydenhuollossa kehitys ei ollut yhtä myönteistä; paikoitellen odotusajat pitenevät. Suurimpana syynä oli perusterveydenhuollon henkilöstövaje. Ministeriö tuki hankerahoituksella toimintakäytäntöjen kehittämistä, henkilöstön työnjakohankkeita sekä usean kunnan yhteistyönä toteutettavan päivystystyön kehittämistä.

Terveyskeskuksen toimivuutta ja rekrytointiongelmien taustaa selvitettiin ja jatkettiin perusterveydenhuollon kehittämisstrategian (Terveyskeskus 2015) valmistelua.

Työterveyshuolto 2015 – työterveyshuollon kehittämislinjojen toimeenpanoa on jatkettiin suunnitelmien mukaisesti. Toimenpiteitä kohdennettiin erityisesti työterveyshuollon koulutukseen ja eräitten erityisryhmien palvelujen kehittämiseen, kuten työttömien terveydenhuoltopalveluihin. Terveyden edistämistä työpaikalla hankkeiden käynnistämistä valmisteltiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä sekä sähköisestä lääkemääräyksestä annettujen lakien pohjalta jatkettiin valtakunnallisesti keskitettyjen tietojärjestelmien kehittämistä. Kansaneläkelaitos on aloittanut lainsäädännön pohjalta tarvittavien tietojärjestelmien toteuttamisen. Kelan tehtävänä on kansallisena toimijana rakentaa, kehittää ja ylläpitää kansallista potilastietojen sähköistä rekisteröinti-, hakemisto- ja arkistointipalvelua sekä siihen liittyvää tiedonvälityspalvelua, sähköistä lääkemääräystä, lääketietokantaa ja reseptikeskusta. Tavoitteena on, että sähköisen lääkemääräyksen käyttöönotto voidaan aloittaa vuonna 2008.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnistettiin kansanterveyslain ja erikoissairaanhoitolain yhdistämiseen tähtäävän terveydenhuoltolain valmistelu. Tavoitteena on, että uusi laki tukee ja vahvistaa perusterveydenhuoltoa ja edistää palvelujen asiakaslähtöisyyttä, lisää perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon saumatonta yhteistyötä sekä terveystalvelujen saatavuutta, tehokasta tuottamista, kehittämistä, ohjausta ja valvontaa. Tavoitteena on myös uudistaa sairaankuljetus- ja ensihoitojärjestelmää.

Syksyllä keskeisessä asemassa oli varautuminen uhkaamassa olleeseen terveydenhuollon hoitohenkilöstön työtaisteluun. Potilasturvallisuuden varmistamiseksi valmisteltiin hallituksen esitys laiksi potilasturvallisuuden varmistamiseksi terveydenhuollon työtaistelun aikana. Eduskunta hyväksyi lain kiireellisenä. Lain mukaisia velvoitteita potilasturvatyön toteuttamiseksi ei toteutettu, koska työ- ja virkaehtosopimuksista sovittiin ennen joukkoirtisanoutumisia.

Kunnallisen palvelusetelin käyttöalan laajentamista koskeva selvitystyö käynnistettiin. Kotipalvelussa käytössä oleva palvelusetelijärjestelmä ulotettiin kotisairaanhoitoon vuoden 2008 alusta. Tarkoituksena on laajentaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelin käyttöalaa edelleen. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen korotusta valmisteltiin. Pitkäaikaishoidon maksujen korotukset tulivat voimaan vuoden 2008 alusta. Uutta ikäihmisten palvelujen laatusuositusta valmisteltiin. Sotainvalidien kuntoutukseen pääsyn edellytyksiä parannettiin, samoin lisättiin veteraanikuntoutuksen määrärahoja.

Kansallisen mielenterveyden ja päihdeohjelman laatiminen käynnistyi. Biopankkilainsäädännön valmistelu käynnistyi työryhmän ehdotusten pohjalta. Apteekkityöryhmän, jon-

ka tehtävänä oli selvittää apteekkilupajärjestelmän perustuslainmukaisuutta, apteekkimaksun poistamista ja lääkejakelun kehittämistä, ehdotukset valmistuivat.

Ympäristöterveydenhuollon alueellisen yhteistoiminnan edistämistä jatkettiin yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Valtioneuvoton periaatepäätös kunnallisen ympäristöterveydenhuollon alueellisesta yhteistoiminnasta uudistettiin ja mukautettiin kunta- ja palvelurakennemuutostusta koskevan puitelain aikatauluun. Kuntien puitelain mukaiset yhteistoimintaa koskevat suunnitelmat arvioitiin ja palautteen valmistelu aloitettiin. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden muodostamista koskevan lain valmistelu aloitettiin.

EY:n uusi REACH-kemikaaliasetus tuli voimaan 1.6.2007. Sen johdosta muutettiin kemikaalilakia. Muutoksessa säädettiin mm. REACH-asetuksen toimivaltaisista viranomaisista ja asetuksen edellyttämästä kansallisesta neuvontapalvelusta. Kesällä käynnistettiin valmistelut kemikaalilain muuttamiseksi. Siinä säädettäisiin mm. REACH-asetuksen valvonnasta ja asetuksen rikkomisesta seuraavista rangaistuksista. Kesällä käynnistyi kemikaalien luokitusta ja merkintöjä koskevan laajan EY-asetusehdotuksen käsittely neuvoston työryhmässä.

Työsuojeluosasto

Työsuojeluvalvontaa suunnattiin sellaisten toimialojen työpaikoille, joilla esiintyy enenaikaista eläkkeelle siirtymistä aiheuttavia häirtatekijöitä tai tapaturmataajuus on korkea. Työsuojeluhallinnon toimintatapoja kehitettiin vastaamaan uusia tehtäviä mm. ulkomaalaisiin työntekijöihin ja tilaajavastuuseen liittyvissä asioissa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan keinoin analysoitiin työelämän tarpeita ja levitettiin hyviä toimintatapoja. Työterveyshuollon ja kuntoutuksen toimintatapoja ja yhteistyötä kehittämällä on niiden voimavaroja voitu hyödyntää entistä tehokkaammin henkilöstön ja työnantajien hyödyksi.

Työelämän vetovoimaa vahvistava Veto-ohjelma päättyi toimintavuoden lopussa. Ohjelmalla lisättiin tietoisuutta hyvien työolojen merkityksestä ja käytännön ratkaisuksista. Ohjelmassa muodostuneita parhaita toimintatapoja hyödynnetään jatkossa. Veto-ohjelma tarjosi puitteet selvittää työelämän ongelmia ja niiden taustalla olevia syitä. Ohjelman aikana asenteet muuttuivat aiempaa työmyönteisempään suuntaan ja työelämän kysymyksiä, ongelmia ja ratkaisumalleja saatiin nostetuksi tärkeiksi keskustelunaiheiksi. Ohjelman jatkotoimenpiteitä ja käynnistettävää työhyvinvointifoorumia toteutetaan osana hallituksen Työn, yrittämisen ja työelämän politiikkaohjelmaa ja yhteistyösä muiden politiikkaohjelmien kanssa.

Osana Veto-ohjelman koulutusta ja sidosryhmätyötä jatkettiin ja toteutettiin alueseminaarikierros yhteistyössä työsuojelupiirien kanssa. Seminaareilla laajennettiin keskustelua työurien pidentämisen tarpeesta ja työelämän laadun parantamisesta. Työhyvinvoinnin merkityksen nostamiseksi ja laajojen kansalaisryhmien saavuttamiseksi toteutettiin mittavaa yhteistyötä mm. sähköisen median kanssa.

Masennuksesta johtuvan työkyvyttömyyden vähentämiseksi käynnistettiin MASTO-hanke, jossa palvelujärjestelmien toimivuus ja työhyvinvoinnin edistäminen ovat keskeisiä tavoitteita.

Vuoden alussa voimaan tulleen tilaajavastuulain toimeenpano aloitettiin organisoimalla valvonta uuden tehtävän edellyttämällä tavalla. EY:n kemikaaliasetuksen (REACH) toimeenpano aloitettiin. Työsuojelupiirien toiminnalle laadittiin uusi runkosopimus vuosille 2008–2011 osana tulosohjausta. Sopimuksella tavoitellaan tarkastusmäärien lisäämistä ja valvonnan entistä parempaa vaikuttavuutta.

EU:n komissio julkisti uuden työsuojelustrategian nimellä Työn laadun ja tuottavuuden parantaminen: yhteisön työterveys- ja työturvallisuusstrategia vuosiksi 2007–2012. Neuvosto antoi asiasta päätöslauselman, jossa se vetoaa jäsenvaltioihin strategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Keskeisenä tavoitteena on vähentää työtapaturmia 25 prosenttia.

Erilliset tulosryhmät

Esikuntayksikön vastuualuetta laajennettiin vuoden 2007 alussa. Sen tehtäviin lisättiin sosiaaliturvan taloutta koskevien tehtävien yhteensovitus sekä kansainväliseen sosiaalipolitiikkaan liittyvien tehtävien yhteensovitus. Yksikön toiminnassa korostui edelleen kansliapäällikön avustaminen ja tukeminen laajakantoisissa, eri osastojen yhteistyötä edellyttävissä hankkeissa. Yksikkö koordinoi edellisenä vuonna julkistetun Sosiaali- ja terveyspolitiikan strategiat 2015 -asiakirjan linjausten viemistä muihin suunnitteluasiakirjoihin. Yksikön toiminnan painotuksia olivat kunta- ja palvelurakennemuutostuksen ministeriön vastuualuetta koskeva valmistelu, hallitusohjelman toimeenpanon (HSA -prosessi) käynnistäminen, ministeriön kansainvälisen toiminnan linjausasiakirjan valmistelu, säädösvalmistelun kehittäminen yhteistyössä osastojen kanssa sekä konserniyhteistyön tukeminen.

Kansainvälisen asian toimisto. Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvoston työtä jatkettiin Saksan ja Portugalin EU-puheenjohtajakaussilla. Saksan ja Portugalin puheenjohtajakaudella edistettiin sosiaaliturvan koordinaatioasetuksen sekä lisäeläkedirektiivin käsittelyssä. Saksan kaudella saavutettiin ratkaisu kansanterveysohjelman (2008–2013) osalta Suomen puheenjohtajakaudella neuvotellun kompromissin pohjalta. Lisäksi saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys lääkinnällisiä laitteita koskevissa direktiiveissä sekä asetuksessa kehittyneissä terapioissa käytettävistä lääkkeistä.

Portugalin kaudella neuvostossa saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys EU:n terveysstrategiasta, jossa Suomen kauden aloite Terveys kaikissa politiikoissa oli keskeinen lähestymistapa. Lisäksi pohdittiin maahanmuuttajien terveyttä ja jatkettiin keskustelua sekä yleishyödyllisistä sosiaalipalveluista että terveyspalveluista.

Helsingissä aloitti toimintansa Euroopan kemikaalivirasto. Vuoden aikana perustettiin foorumit pohtimaan EU:n demografiseen haasteeseen vastaamista sekä alkoholia ja terveyttä. EU hyväksyi Lissabonin sopimuksen, jolla kehitetään unionin toimintaa.

YK:ssa Suomi toimi sosiaalisen kehityksen toimikunnan jäsenenä. YK:n yleiskokouksen yhteydessä New Yorkissa järjestettiin korkean tason lapsiasiain seurantakokous. Siinä arvioitiin Lapsille sopiva maailma -toimintaohjelman (World Fit for Children) toimeenpanoa maailmanlaajuisesti. STM toimitti useita hallinnonalan määräaikaista seurantaraportteja YK:lle, mm. ikääntymisestä, HIV/AIDS tavoitteista sekä naisten syrjinnästä. WHO:ssa jatkettiin työskentelyä mm. influenssapandemiaan varautumiseksi, polion hävittämiseksi maailmasta sekä vahvistettiin toimia ei-tarttuvien tautien strategi-

an toimeenpanossa. Suomessa järjestettiin WHO:n globaalin tupakkasopimuksen tupakkamainonnan kieltoa koskevien ohjeiden kansainvälinen valmistelukokous. Kokous hyväksyi toimeenpano-ohjeet ympäristön tupakansavulta suojelemiseksi. Suomi osallistui aktiivisesti ohjeiden laadintaan ja sai siitä kansainvälistä tunnustusta.

Suomi toimi Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajana vuonna 2007. Puheenjohtajuuskaudella pidettiin sosiaali- ja terveysministeri- sekä tasa-arvoministeriokokousten lisäksi yksitoista asiantuntija- ja virkamieskokousta. Suomen aloitteesta käytyjen neuvottelujen tuloksena pohjoismaisten sosiaali- ja terveysalan laitosten määrää päätettiin vähentää.

Pohjoisen ulottuvuuden sosiaali- ja terveystumppanuuden rooli yhdistävänä linkkinä pohjoisilla alueilla toimivien maiden ja organisaatioiden välillä tehostui entisestään, kun Venäjä valittiin kumppanuuden varapuheenjohtajaksi vuosiksi 2008–2009. PUKumppanuuden asiantuntijaryhmien työskentelyä tehostettiin kehittämällä tietokantaa ja hanketoimintaa. Lähialuehankkeiden painopisteinä olivat tartuntatautien torjunta, lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen, päihteiden käytön ehkäisy, palvelujen ja hallinnon kehittäminen.

Viestintäyksikön työssä korostui ministeriön vastuulla olevien laajojen hankkeiden ja ohjelmien viestinnän suunnittelu ja toteutus. PARAS-hankkeessa toteutettiin erityisesti kuntapäätäjille suunnattu kampanja. Veto-ohjelmassa oli viimeisenä vuonna useita tapahtumia, joiden viestinnän suunnittelusta ja toteutuksesta viestintäyksikkö vastasi yhdessä kolmikantaisen viestintäryhmän kanssa.

Lisäksi toteutettiin työmarkkinaosapuolten ja muiden ministeriöiden yhteistyönä kaksi laajaa viestintäkampanjaa: isille, perheille, työpaikoille ja kansalaisille suunnattu perhevapaakampanja, jolla halutaan taata perhevapaiden käyttöä ja niistä aiheutuvia kustannuksia sekä päättäjille, työpaikoille, miehille ja naisille suunnattu naisten urakehitystä edistävä kampanja. Molemmilla saivat erittäin korkeat huomioarvot. Perhevapaakampanja jatkuu vuonna 2008.

Syky 2007 oli poikkeuksellinen useiden kriisitilanteiden vuoksi. Sosiaali- ja terveysministeriö ja sen hallinnonala varautuivat Tehyn joukkoirtisanoutumisuuhkaan. Samaan aikaan tapahtuivat Jokelan koulusurmat. Lisäksi marraskuun lopulla alkoi Nokian vesiepidemia. Tilanteiden hoitaminen edellytti suunniteltua ja aktiivista kriisiviestintää.

STM:n graafisen ilmeen päivittäminen käynnistettiin. Päivitetty ilme ja sen mukaiset tuotteet on tarkoitus ottaa käyttöön maaliskuussa 2008.

STM:n verkkopalvelussa käytiin 3,2 miljoonaa eri kertaa vuonna 2007, kun vastaava luku oli vuotta aiemmin noin 2,4 miljoonaa. Käyntien määrä ei laskenut enää kesäkuukausina kuten aiempina vuosina. Haetuimpia asioista olivat julkaisut, tiedotteet, ministeriöiden puheet, yhteystiedot ja A–Ö-hakemisto. Yksittäisistä asioista etsityimpiä olivat toimeentulotuki, elatustuki ja -apu sekä Lääkkeiden hintalautakunnan lomakkeet ohjeineen. Loppuvuodesta kiinnostus kasvoi sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisen tiedonhallinnan asioihin (eResepti, sähköiset potilasasiakirjat ym.) huomattavasti.

Valmiusyksikkö siirrettiin hallinto-osastolta suoraan kansliapäällikön alaiseksi erilliseksi tulosryhmäksi vuoden 2007 alusta lähtien. Samassa yhteydessä ministeriön toimintaturvallisuusasiat siirtyivät hallinto-osaston vastuulle. Muutokset mahdollistivat val-

miusyksikön työn painopisteen siirtämisen sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisen ohjaamiseen ja kehittämiseen.

Vuoden 2007 keskeisiä tehtäviä olivat osallistuminen Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategian 2006 toimeenpanoon sekä vuoden 2008 turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon ja valtioneuvoston yhteiskunnan huoltovarmuuden turvaamista koskevan päätöksen 2008 valmisteluun. Lisäksi yksikkö osallistui valtakunnallisen ja hallinnonalan pandemiavarautumisen kehittämiseen.

Valmiusyksikkö huolehti ja vastasi hallinnonalan valtakunnallisen operatiivisen johtamisjärjestelmän toimivuudesta ylläpitämällä ja kehittämällä valmiuksia johtokeskustointoihin ja tilannekuvan ylläpitoon. Yksikkö julkaisi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille tietoturvallisuussuunnitelman laatimista koskevan oppaan. Valmiusyksikkö osallistui aktiivisesti Jokelan ampumistapahtuman ja Nokia vesikriisin hoitoon.

Kansainvälisen yhteistyön osalta vuonna 2007 oli esillä pandemiavarautuminen sekä yhteispohjoismainen rokotetuotanto ja järjestelmän luominen terveydenhuollon turvaamiseksi ulkomailla onnettomuuteen joutuneille kansalaisille.

Ministeriön tilivirastoon kuuluvat muut yksiköt

Työsuojelun piirihallinto. Kulunut vuosi oli työsuojelun piirihallinnon runkosopimuskauden 2004–2007 viimeinen toteutusvuosi. Työsuojeluvalvonnan painopisteitä olivat henkinen hyvinvointi työssä, tuki- ja liikuntaelinsairauksien ehkäisy sekä työtapaturmien torjunta. Valvontaa suunnattiin sellaisten toimialojen työpaikoille, joilla tehtävissä töissä esiintyy em. häirttekijöitä.

Henkisen hyvinvoinnin osalta valvottiin työaikalainsäädännön noudattamista. Lisäksi tavoitteena oli varmistaa, että työpaikoilla on toimivat järjestelmät asiakasväkivallan, häirinnän ja epäasiallisen kohtelun sekä työn aiheuttamien haitallisten kuormitustekijöiden hallitsemiseksi.

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien osalta tavoitteena oli varmistaa, että työpaikoilla on toimivat järjestelmät näyttöpäätetyön ja käsin tehtävien nostojen aiheuttamien haittojen hallitsemiseksi. Työtapaturmien torjunnassa tavoitteena oli se, että tapaturmavaarallisilla toimialoilla ja yhteisillä työpaikoilla oli toimivat järjestelmät työtapaturmien torjumiseksi.

Lisäksi valvottiin ulkomaisen työvoiman osalta työnteko-oikeutta ja työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamista. Vuoden 2007 alussa voimaan tulleen lain tilaajan selvityselvöllisyydestä ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä valvonta siirrettiin ministeriön päätöksellä Uudenmaan työsuojelupiiriin tehtäväksi koko maan alueella. Valvonta käynnistyi siihen rekrytoitujen henkilöstön koulutuksen jälkeen kesällä 2007.

EY-asetuksen perusteella valvottiin autonkuljettajien ajo- ja lepoaikoja. Lisäksi valvottiin työpaikkojen sisäilman radonpitoisuutta sekä ravintola-alalla tupakkalain noudattamista. Kemikaalivalvonnassa tavoitteena oli varmistaa, että sähkö- ja elektroniikkaromun käsittelyn ja metallituotteiden valmistuksen työpaikoilla on toimivat riskinarviointijärjestelmät ja että kemikaaleja käytetään turvallisesti.

Vuoden 2007 osalta valvonnan tavoitteet pääosin saavutettiin. Koko runkosopimuskauden 2004–2007 tavoitteet saavutettiin kuitenkin vain osittain.

Työsuojelupiirien voimavaroja suunnattiin erityisesti viranomaisaloitteiseen valvontaan. Työsuojelupiirien henkilöstörakennetta ja henkilöstön osaamista kehitettiin siten, että työsuojelupiirien henkilöstön koulutustaso ja osaaminen vastaa valvonnan tarpeita.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus. Terveydenhuollon organisaatiovalvonta, joka tuli TEO:n tehtäväksi syksyllä 2006, on lisännyt merkittävästi viraston ohjaustehtäviä. TEO:ssa kiinnitettiin vuonna 2007 erityistä huomiota informaatio-ohjaukseen sekä lääninhallitusyhteistyöhön ja valvonnan ja lupahallinnon yhdenmukaistamiseen koko maassa.

Uusien valvonta-asioiden määrä ylitti ennakoarviot. Valvonnan tehtäväalueelle tuli lähes 1 000 uutta asiaa, joista valvonta-asioita lähes 800. Tämä oli noin 20 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Kertomusvuonna ratkaistiin 930 asiaa, mikä ylitti tulostavoitteen 5 prosentilla. Yhtenä valvonnan painopisteenä on toimintavuonna ollut lääketieteellisesti perustellun hoidon toteutumisen eli hoitotakuun valvonta.

TEO:n ja lääninhallituksen yhteistyön tiivistämiseksi valmisteltiin tietoturvallista ekstranetverkkoa, joka avattiin tammikuussa 2008. Samaan aikaan avattiin TEO:n uudet internetsivut.

Myös ammattioikeuksia koskevia hakemuksia käsiteltiin edellistä vuotta enemmän. Suomessa saadun koulutuksen perusteella myönnettyjen laillistusten määrässä oli nousua 3 % verrattuna vuoteen 2006. EU/ETA-maissa saadun koulutuksen perusteella laillistettujen määrässä oli nousua peräti 25 %.

Mielentilalausuntojen määrä laski hieman edellisvuodesta. Kertomusvuonna annettiin 126 mielentilalausuntoa, kun vuonna 2006 niitä annettiin 134. Mielentilatutkimuksen yhteydessä annettuja vaarallisuusarvioita oli kaikkiaan 12. Lisäksi Helsingin hovioikeuden pyytämiä varallisuusarvioita käsiteltiin vuonna 2007 8 kappaletta. Raskauden keskeyttämislupia annettiin 897 (889 vuonna 2006).

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja organisaatioiden varmennejärjestelmän rakentamista jatkettiin ja vuoden aikana valmistui ensimmäinen varmennepalvelun tekninen perusrakenne.

Viraston oman toiminnan kehittämisen painoalueena oli prosessijohtamisen kehittäminen, jonka tuloksena TEO:ssa siirryttiin prosessiorganisaatioon vuoden 2008 alusta.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa tuli vireille vuonna 2007 yhteensä 8 888 uutta asiaa. Vireille tulleiden asioiden lukumäärässä oli 16 prosenttia kasvua edellisestä vuodesta. Kasvu johtui pääosin siitä, että lautakunnassa alettiin uutena asiakokonaismuutoksena käsitellä Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassojen lainvoimaisten päätösten poistohakemuksia, mutta myös uusien valitusasioiden määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Vuonna 2007 työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa ratkaistiin yhteensä 7 808 asiaa, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen 16 %. Valitusmäärien ennakoitua suuremman kasvun johdosta lautakunnan käsittelyaika nousi edellisestä vuodesta. Se oli 5,7 kuukautta. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toiminnan taloudellinen tehokkuus oli vuonna 2007 päätöksen käsittelyhintaan perustuen 258 euroa ratkaisulta. Toiminnan tuottavuus oli 256 ratkaisua/henkilötyövuosi. Tehokkuuden ja tuottavuuden osalta työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta jäi hieman asetetuista tulostavoitteista, mutta molempien osalta tulokset paranivat selvästi edellisestä vuodesta.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan tuli vireille vuonna 2007 yhteensä 24 722 valitusasiaa tai poistohakemusta. Vireille tulleiden asioiden lukumäärä nousi 77 prosenttia edellisestä vuodesta. Määrän lisääntyminen johtui pääosin siitä, että lautakuntaan siirrettiin lakkautettujen alueellisten sosiaalivakuutuslautakuntien 31.12.2007 viireillä olleet valitusasiat ja lautakunnassa alettiin käsitellä ensimmäisenä asteena sairausvakuutusetuuksista koskevia valituksia ja lainvoimaisten päätösten poistohakemuksia. Vuonna 2007 Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa ratkaistiin yhteensä 13 593 asiaa. Ratkaistujen asioiden määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 26 prosenttia. Valitusmäärien ennakoitua suuremman kasvun ja resurssien väärän mitoituksen johdosta valitusasioiden käsittelyaika nousi edellisen vuoden 11 kuukauden keskimääräisestä käsittelyajasta 13 kuukauteen. Käsittelyaika on kohtuuttoman pitkä. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toiminnan taloudellinen tehokkuus päätöksen käsittelyhinnaan perustuen oli 217 euroa ratkaisulta. Toiminnan tuottavuus oli 281 ratkaisua henkilötyövuodelta. Tehokkuudessa ja tuottavuudessa Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta jäi asetetuista tulostavoitteista.

Taulukko 11: STM:n tiliviraston muiden yksiköiden kustannukset

	Työsuojelupiirit	TEO	SOMLA	TTLK
Talousarvio 2007	25 672 000	4 404 000	3 000 000	1 961 000
Menot v. 2007	19 967 275	3 995 888	2 901 059	1 405 107
Henkilötyövuodet	450,07	65,11	47,79	30,94
Kustannukset	20 346 658	4 051 906	2 940 475	1 437 825
Kustannukset/htv	45 207	62 232	61 529	46 471

1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Taulukko 12: Ministeriön virat vuosina 2005–2007

Virat:	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007
Johto ja erillisyyksiköt	41	40	48
Hallinto-osasto	81	81	77
Talous- ja suunnitteluosasto	53	54	52
Vakuutusosasto	54	59	60
Perhe- ja sosiaaliosasto	54	56	55
Terveysosasto	65	70	71
Työsuojeluosasto	87	87	85
Yhteensä	435	447	448

Ministeriön virkojen määrä nousi vuoden aikana yhdellä. Virkarakennetta kehitettiin siten, että yhdeksän tänä vuonna tai aiempina vuosina tyhjäksi tullutta virkaa lakkautettiin (kansainvälisten asiain toimisto 1, hallinto-osasto 1, vakuutusosasto 1, perhe- ja sosiaaliosasto 1, terveysosasto 1, työsuojeluosasto 4) . Vastaavasti perustettiin kymmenen uutta virkaa, joista kuusi määräaikaisten virkasuhteiden tilalle (hallinto-osasto 2, talous- ja suunnitteluosasto 3, työsuojeluosasto 1). Varsinaisia lisäyksiä olivat kaksi virkaa terveysosastolle terveyden- ja sosiaalihuollon valtakunnallisen tietohallinnon ohjauksen uusiin tehtäviin ja kaksi vakuutusosastolle lääkkeiden hintalautakunnan lisääntyneisiin tehtäviin. Lisäksi vuoden aikana tehtiin päätös neljän viran siirtämisestä työsuojelun piirihallintoon 1.1.2008 lukien. Näistä kahteen sisältyi piirihallinnon henkilöstön kehittämistehtävien siirto ministeriöstä, ja kaksi tyhjää virkaa kohdennettiin työsuojelupiirien lisääntyneisiin tehtäviin. Erillisyksiköiden virkojen määrän lisäys aiheutuu pääosin valmiusyksikön muuttamisesta erilliseksi tulosryhmäksi vuoden 2007 alusta. Lisäksi esikuntayksikkö kasvoi jonkin verran.

Taulukko 13: Ministeriön henkilöstövoimavarat vuosina 2005–2007

	2005	2006	2007
Henkilöstön määrä			
- lkm 31.12.	494	487	483
- htv	479	483	468
Määräaikaisten määrä			
- lkm 31.12.	142	127	108
- %-osuus henkilöstöstä 31.12.	29	26	22
Keski-ikä	47,7	48,2	48,9
Sukupuolijakauma, naiset/miehet			
%-osuus			
- johto ⁶	39/61	45/55	42/58
- esittelijät	62/38	63/37	63/37
- avustava henkilöstö	87/13	86/14	88/12
Koulutustaso, indeksiluku	5,9	5,9	5,9
Kokonaispoistuma ⁷	11,9	12,6	15,6
Tulovaihtuvuus ⁸	13,4	11,1	14,8
Sairauspoissaolot, pv/htv	10,3	10,0	11,1
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet, % henkilöstöstä	0,8	0,4	0,8
Henkilöstökoulutus,			
pv/htv	6,0	5,4	4,4
euroa/htv	947	1 031	888
Työtyytyväisyysindeksi	68,8	68,4 ⁹	68,4

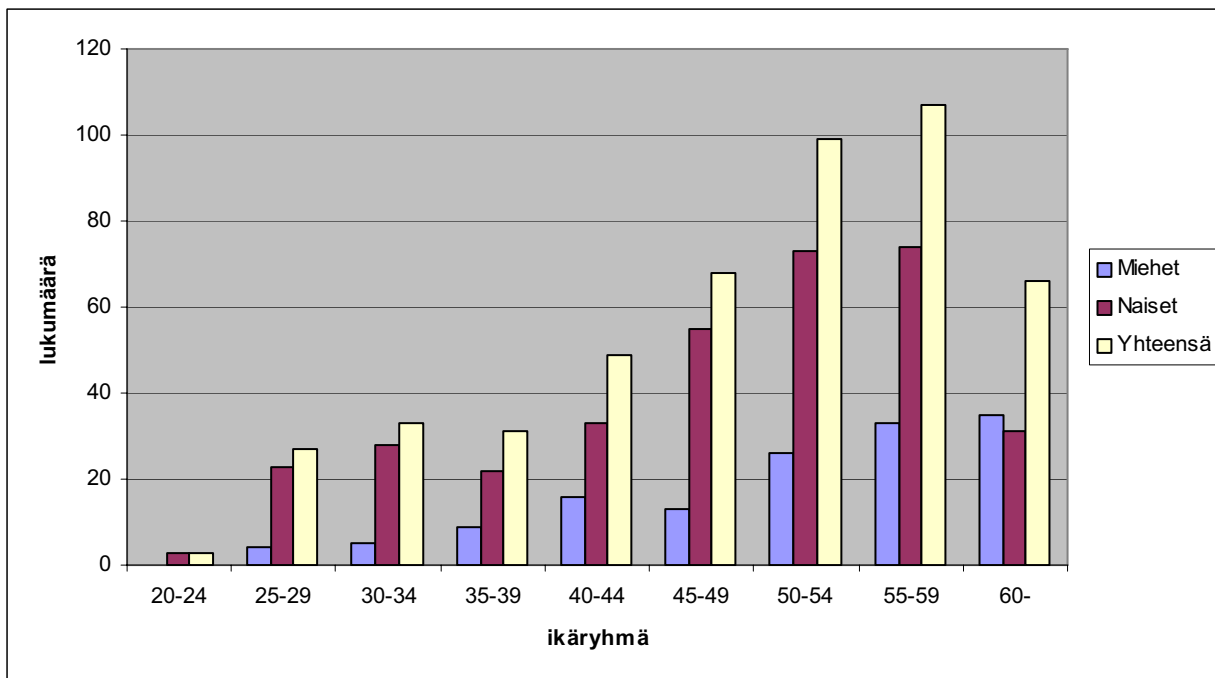
⁶ Kansliapäällikkö, osastopäälliköt ja tulosryhmän päälliköt

⁷ Palveluksesta eronneet ja palkattomalle virkavapaalle siirtyneet, %-osuus edellisen vuoden lopun henkilöstöstä

⁸ Palvelukseen otetut uudet henkilöt ja palkattomalta virkavapaalta palanneet, %-osuus edellisen vuoden lopun henkilöstöstä

⁹ 2007

Kuvio 9: Henkilöstö ikäryhmittäin vuonna 2007

Ministeriön palveluksessa olevan henkilöstön määrä pieneni tuottavuusohjelman tavoitteiden mukaisesti vuonna 2007 yhteensä 15 henkilötyövuodella. Vähennys aiheutui osin määräaikaisten projektien päättymisestä ja lyhytaikaisten määräaikaisten virkasuhteiden vähenemisestä sekä osin tyhjäksi tulleiden virkojen lakkauttamisesta. Lisäksi osa viroista oli suuren osan vuotta täyttämättä, mikä ei ole kuitenkaan pysyvä htv-vähennys. Vuoden lopussa ministeriön palveluksessa oli 483 henkilöä, neljä vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Lisäksi vuoden lopussa päättyi ministeriön suuriin monivuotisiin hankkeisiin liittyviä virkasuhteita, joiden vaikutus näkyy vuoden 2008 kertomuksen luvuissa.

Määräaikaisten osuus henkilöstöstä on viime vuosina pienentynyt selvästi ja oli vuoden 2007 lopussa 22 prosenttia. Aiemmin määräaikaisessa virkasuhteessa hoidettuja tehtäviä on vakinaistettu ja lyhytaikaisten virkasuhteiden määrää karsittu.

Ministeriön keski-ikä on ollut viime vuosina korkeampi kuin ministeriöissä keskimäärin. Vuonna 2007 keski-ikä nousi lähes 49 vuoteen. Ministeriön suurin ikäryhmä oli edellisen vuoden tapaan 55–59-vuotiaat, mutta myös 50–54-vuotiaita on yli 20 prosenttia henkilöstöstä. Yli 60-vuotiaiden osuus on kasvanut ja oli vuoden lopussa 13,7 prosenttia henkilöstöstä.

Ministeriö on naisvaltainen, ja osuus on kasvanut viime vuosina. Vuonna 2007 naisten osuus tulosryhmän päällikön tehtävistä väheni hieman ja avustavissa tehtävissä kasvoi hieman. Esittelijätehtävissä naisten ja miesten osuudet pysyivät melko ennallaan.

Ministeriön henkilöstön vaihtuvuus kasvoi hieman vuonna 2007. Ministeriön ikärakenteen seurauksena eläkkeelle jäävien määrä kasvaa lähivuosina ja vaihtuvuus kasvaneen edelleen. Sairauspoissaolot – lähinnä pitkät sairauslomot – lisääntyivät hieman. Työky-

vyttömyyseläkkeelle jäi henkilöstöä hieman enemmän kuin edellisenä vuonna, mutta kyse on yksittäisistä henkilöistä. Henkilöstökoulutus vähentyi jonkin verran. Edellisinä vuosina panostettiin erityisesti uuden asianhallintajärjestelmän käyttöönottoa tukevaan koulutukseen.

Ministeriön työtyytyväisyysindeksi on viime vuosina pysynyt jokseenkin ennallaan ja ollut korkeampi kuin valtiolla keskimäärin.

1.6. Tilinpäätöslaskelmien analyysi

1.6.1. Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteutumalaskelman mukaan sosiaali- ja terveysministeriön *tuloarviotileille* kertyi 488,2 milj. euroa. Tilijaottelussa tilivirastolla on vahvistettu tuloarvio vain momentilla 12.33.92 Raha-automaattiyhdistyksen tuotto. Koska vuonna 2007 Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta jaettiin talousarviossa arvioitu määrä ja ns. jakamattomien tuloarvioiden vertailuluvuksi merkitään tilinpäätöskertymä, kaikkien tuloarvotilien toteutumaprosentti on 100 %. Tuloja kertyi kaiken kaikkiaan kuitenkin 13,9 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2006.

Merkitsevin syy tulojen pienempään määrään oli se, että valtionapujen palautuksia kertyi 31,2 milj. euroa eli 34,7 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Valtionapujen palautuksista kerrotaan tarkemmin jäljempänä tuotto- ja kulutuottokululaskelman analyysiosuudessa. Palautukset kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan siirtotalouden kulujen palautuksiin.

Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta jaettiin 409,5 milj. euroa, mikä on 12,5 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Osinkotuottoja saatiin Alkon maksamista osingoista 46,4 milj. euroa, jossa on lisäystä 7,5 milj. euroa.

Tuloarviotilille 12.39.04 Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset tuloutettiin 0,9 milj. euroa. Peruutuksia ei ollut edellisvuonna juuri lainkaan. Peruutetut siirretyt määrärahat on esitetty tilinpäätöksen liitteellä 4. Momentilla 28.80.26 EU-puheenjohtajuus peruutus oli 0,2 milj. euroa, koska kaikkea sosiaali- ja terveysministeriön käyttöön asetettua valtiovarainministeriön hallinnonalan määrärahaa ei käytetty. Momentilla 33.01.29 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän edistäminen tietoteknologian avulla sekä siihen tarvittavan infrastruktuurin rakentaminen erään hankkeen toteutus viivästy, minkä vuoksi katsottiin perustelluksi varata määräraha uudelleen vuoden 2008 lisätalousarviossa ja peruuttaa jäljellä oleva käyttämätön määräraha 0,3 milj. euroa. Momentilla 33.07.51 Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen korvauksia ei haettu eikä maksettu arvioidussa laajuudessa. Vuonna 2006 käynnistyi työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen korvausten maksaminen yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain tarkoittamille palvelujen tuottajille sekä työnantajan ylläpitämille työterveyshuoltoasemille. Määrärahaa lisättiin tämän johdosta 1 500 000 euroa. Vuodet 2006 ja 2007 olivat uuden järjestelmän käynnistysvaihetta. Määrärahaa peruu-tettiin 0,3 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriön käyttöön vuonna 2007 osoitetuista talousarvion *menomäärärahoista* käytettiin 10 620,9 milj. euroa ja siirrettiin seuraavalle vuodelle 51,9 milj. euroa. Vastaavat luvut vuonna 2006 olivat 10 330,5 milj. euroa ja 31,8 milj. euroa.

Talousarvion toteutumalaskelmassa esitetään myös siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot. Sen mukaisesti siirtomäärärahoja siirtyi käytettäväksi vuodelle 2007 edellisiltä vuosilta 34,7 milj. euroa ja seuraaville vuosille siirtyi 56,3 milj. euroa. Siirrettyjen määrärahojen suurempi määrä selittyy pääosin kahdesta määrärahasta, jotka varattiin vuoden 2007 IV lisätalousarviossa, mutta joita ei vielä käytetty. Nämä siirretyt määrärahat ovat momenteilla 33.01.27 Korvaus Kansaneläkelaitokselle sähköisen arkiston rakentamiseen ja ylläpitoon (siirretty määrä 16,3 milj. euroa) ja 33.32.36 Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin (siirretty määrä yhteensä 8,7 milj. euroa mukaan lukien vuodelta 2005 siirretyt). Muita suurimpia siirrettyjä määrärahoja on momenteilla 33.01.21 Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (10,9 milj. euroa), 33.13.21 Työsuojelupiirien toimintamenot (5,7 milj. euroa) ja 33.53.50 Terveyden edistäminen (4,3 milj. euroa). Ministeriön ja työsuojelupiirien toimintamenojen siirtyvä määrä on jonkin verran suurempi kuin edellisenä vuonna (lisäykset 0,3 milj. euroa ja 0,6 milj. euroa), terveyden edistämisen määrärahan osalta siirtyvässä määrässä ei ole suurta muutosta.

Tiedot arviomäärärahojen ylityksistä esitetään tilinpäätöksen liitteellä 3. Kaikille ylityksille saatiin arviomäärärahan ylityslupa. Suurin euromääräinen ylitys syntyi momentilla 33.18.60 Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista. Talousarvion ylityksen syynä (ylitys 13,4 milj. euroa, toteutuma 101%) oli valtion osuuksien ennakoiden maksaminen. Valtion osuuden ennakkoa sairausvakuutuksesta johtuvista menoista ei uuden rahoituslain mukaan enää tarkisteta vuoden aikana tapahtuvista muutoksista johtuen, vaan valtion osuuden yli- tai alijäämä otetaan huomioon seuraavan vuoden valtionosuutta vahvistettaessa. Arviomääräraha ylittyi tiliviraston omassa tilinpäätöksessä neljällä eri momentilla. Lisäksi arviomäärärahan ylityslupa saatiin hallinnonalan arvonnalisäveromentille 33.01.29 ja momentille 33.32.33 Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Nämä kaksi lupaa koskevat ministeriön vastuulla olevaa jakamattomia määrärahoja, joiden käyttö ei näy tiliviraston tilinpäätöksessä.

Menokohdalla 33.13.21.2 Palvelupuhelintoiminnan hintatuki toimintaan myönnetystä 93 000 euron hintatuesta käytettiin 78 740 euroa erilliskustannusten vähäisyyden vuoksi. Hintatuetun palvelupuhelintoiminnan kustannusvastaavuutta on käsitelty tarkemmin toimintakertomuksen kohdassa 1.3.3.

Merkittävimpiä poikkeamia edelliseen vuoteen ja/tai talousarvioon verrattuna löytyy seuraavilta momenteilta:

Momentilla 33.01.67 Kansainväliset jäsenmaksut ja maksusuudet menot olivat 3,5 milj. euroa eli 0,6 milj. euroa edellisvuotta pienemmät ja määrärahaa jäi käyttämättä 0,7 milj. euroa (toteutuma 84 %). Alitus aiheutuu siitä, että dollarin kurssi on ollut oletettua heikompi. Dollariperusteisten jäsenmaksujen osuus kaikista jäsenmaksuista on lähes kolme neljäsosaa. Näistä suurimmat ovat WHO:n ja kansainvälisen syöpäjärjestön IARC:n jäsenmaksut.

Mielentilatutkimustoiminnan menot momentilla 33.06.26 olivat hyvin samaa tasoa kuin edellisenä vuonna. Talousarviossa tarkoitukseen varattua määrärahaa jäi käyttämättä 0,7 milj. euroa (toteutuma 69 %).

Adoptiotukea maksettiin 0,4 milj. euroa vuonna 2007. Menokohdalla 33.15.51.2 säästyi 0,8 milj. euroa (toteutuma 33 %). Vuonna 2007 Suomeen saapuneita adoptiolapsia oli

176, kun vastaava luku vuonna 2006 oli 218 ja vuonna 2005 peräti 308. Vuosittain Suomeen saapuvien lasten määrää on mahdoton ennustaa ja se voi heitellä paljonkin vuodesta toiseen. Adoptiotukea maksetaan 1 900, 3 000 tai 4 500 euroa lapsen kohdemaan mukaan. Koska kohdemaahan on mahdotonta vaikuttaa, voi jonain vuonna tulla paljon lapsia ns. "kalliimmista" maista, kun taas toisena vuonna maksetuista tuista suuri osa voi olla alempia tukiluokkia. Näihin asioihin vaikuttavat esimerkiksi kohdemaan lainsäädännössä tapahtuvat muutokset, joita ei pysty ennustamaan.

Momentille 33.15.53 Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet tuli vuoden 2007 II lisätalousarviossa 200 000 euron lisämääräraha korvaamaan EU:n kemikaaliviraston henkilöstön lasten päivähoiton järjestämistä Suomessa samoin edellytyksin kuin henkilöiden omissa kotikunnissa. Määrärahan tarpeen arvioitiin olevan vuositasolla 500 000 euroa. Lisämäärärahan tarve perustui arvioon, sillä tässä vaiheessa on hyvin vaikea ennustaa, kuinka paljon EU:n kemikaaliviraston henkilöstön lasten päivähoitokulut tulevat olemaan ja mille tasolle korvausten määrä asettuu. Ilmeisesti määrärahan käyttö on EU:n kemikaaliviraston henkilöstön lasten päivähoiton osalta ollut vielä vuonna 2007 hyvin vähäistä.

Työttömyyden alenemisen seurauksena menot jäivät arvioitua pienemmiksi momentilla 33.17.50 Valtionosuus työttömyyskassoille (säästö 9,0 milj. euroa, toteutuma 98 %).

Momenteilla 33.17.53 Valtionosuus koulutuspäivärahasta sekä 33.17.54 Valtionosuus aikuiskoulutustuesta syynä tulosarviota pienempiin menoihin (käyttämättä jäi 0,8 milj. euroa, toteutuma 93 %, ja 0,8 milj. euroa, toteutuma 96 %) oli koulutuspäivärahan ja aikuiskoulutustuen arvioitua alhaisempi käyttö.

Arvioitua korkeampi maksutulo sekä avoimien maksujen osuuden aleneminen vaikuttivat momentilla 33.19.52 Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista siihen, että tulosarvio alittui ja käyttämättä jäi 16,5 milj. euroa (toteutuma 70 %). Menot ovat vähentyneet yhteensä 20,2 milj. euroa vuodesta 2004.

Momentin 33.19.60 Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista alitus (käyttämättä 26 milj. euroa, toteutuma 99 %) johtui menojen alenemisesta ja työnantajien kansaneläkemaksun tuoton kasvusta.

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuudet kasvoivat vuonna 2007 vuoden 2006 tasosta noin 288 milj. euroa momentilla 33.32.30. Lisäyksenä 63 milj. euroa liittyy valtion ja kuntien väliseen lakisääteiseen kustannustenjaon tarkistamiseen ja 82,3 milj. euroa kustannustason muutoksesta johtuvaan valtionosuuksien korottamiseen 2,0 prosentilla. Lisäksi asukasluvun kasvu ja muut laskentatekijöiden muutokset lisäsivät valtionosuuksia noin 48 milj. euroa. Kansalliseen terveydenhuollon hankkeeseen ja Sosiaalialan kehittämishankkeeseen liittyen valtionosuuksia lisättiin 75 milj. euroa. Lisäksi valtionosuusmomentille sisältyi joitakin euromääriltään pienempiä toimeentuloturvaetuuksien korotuksia.

Kunnallisissa sairaaloissa tehtyjen mielentilatutkimusten määrä oli vuonna 2007 pienempi kuin vuonna 2006. Tästä syystä myös määrärahan käyttö momentilla 33.32.34.1 Valtion korvaus kunnille mielentilatutkimuspotilaista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin oli pienempi kuin vuonna 2006 (käyttämättä 0,9 milj. euroa, toteutuma 60 %). Mielentilatutkimusten määrä riippuu tuomioistuinten päätöksistä.

Momentilla 33.32.37 Valtionavustus sairaanhoitopiirien kuntayhtymille lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin menot kasvoivat 0,6 milj. euroa vuodesta 2006. Vuonna 2007 STM/TEO:n käytössä oli 2 000 000 euroa valtionavustuksen maksamiseksi lasten ja nuorten oikeuspsykiatristen tutkimusten kustannuksiin. Määrärahaa tarkoitukseen osoitettiin ensimmäisen kerran vuonna 2006. Tuolloin sairaanhoitopiirit eivät osanneet varautua korvauksen hakemiseen. Sairaanhoitopiirien seurantajärjestelmät eivät tuottaneet tarvittavaa tietoa korvauksen hakemista varten ja vuoden 2006 määrärahan käyttö oli vain 0,9 milj. euroa. Ilmeisesti vuonna 2006 korvauksia jäi hakematta ja saamatta. Vuonna 2007 sairaanhoitopiirien valmius hakea korvausta oli huomattavasti parempi kuin vuonna 2006, joten myös määrärahan käyttö nousi 1,5 milj. euroon.

Momentilla 33.92.50 jaettiin Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta avustuksina 306 milj. euroa, mikä on 14,0 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2006.

Talousarvion toteutumalaskelman yhteydessä esitetään tiedot myös valtuuksista ja niiden käytöstä. EU:n rakennerahastovaltuuksia sidottiin 7,2 milj. euroa vuonna 2007. Valtuuskirjanpidossa syntyi momentilla 33.01.62 virhe. Vuoden 2007 valtuutta käytettiin, vaikka edellisinä vuosina käyttämättä jääneitä valtuuksia ei oltu uusittu vuoden 2007 talousarviossa. Vuodelle 2008 siirtyneistä valtuuksista suurin osa jää todennäköisesti käyttämättä, koska ohjelmakausi 2000–2006 päättyy hanketoiminnan osalta kesällä 2008, eikä uusien hankkeiden rahoitusta näin ollen voida enää aloittaa. Yhteensä EU-rakennerahastomenojen maksatuksiin momenteilla 26.98.61, 33.01.62 ja 34.05.61 käytettiin 11,3 milj. euroa, mikä on 1,7 milj. euroa (18 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Maksatuksissa priorisoitiin päättyviin hankkeisiin, jotka maksettiin loppuun.

1.6.2. Tuotto- ja kululaskelma

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tiliviraston tilikauden 2007 kulujäämä oli 10 163,6 milj. euroa, mikä on 305,2 milj. euroa (3,1 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Kulujäämän kasvun pääasiallinen syy oli siirtotalouden kulujen kasvu 313,5 milj. eurolla. Toiminnan kulut olivat 10,1 milj. euroa (10,1 %) edellisvuotta suuremmat. Kulujäämää pienensi rahoitus- ja tuottojen kasvu 7,5 milj. eurolla ja tuottojen lisäys veroista ja pakollisista maksuista 11,2 milj. eurolla. Tilinpäätöksen liitteessä 17 on esitetty tuotto- ja kululaskelman muodostuminen tilivirastoon kuuluvien yksikköjen osalta.

Toiminnan tuotot olivat 4,5 milj. euroa, mikä on 0,3 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Maksullisen toiminnan tuottojen osuus kaikista tuotoista on 3,6 milj. euroa eli noin 81 %. Maksullisen toiminnan tuottojen muutoksia edelliseen tilikauteen verrattuna on tarkasteltu edellä luvussa 1.3.1.3. Muita toiminnan tuottoja kertyi 0,9 milj. euroa, mikä on 0,8 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Vuonna 2006 tuottojen suuremman määrän pääasiallinen syy oli EU-puheenjohtajuuskauden yhteistoiminnan tuotot Euroopan komissiolta. Yhteisrahoitteista toimintaa on myös käsitelty edellä luvussa 1.3.1.3.

Toiminnan kulut olivat 110,6 milj. euroa. Kuluissa on lisäystä 10,1 milj. euroa (10,1 %). Yli puoleen tästä kasvusta on syynä palvelujen ostojen lisäys 5,8 milj. eurolla. Kasvu henkilöstökuluissa oli 2,7 milj. euroa (5,5 %) ja sisäisissä kuluissa 2,7 milj. euroa (23,2 %). Sisäiset kulut ovat yhteistoiminnan kulukorvauksia valtion virastoille ja laitoksille. Muiden kulujen määrä laski 1,2 milj. euroa (15,9 %). Henkilöstökulut ja palvelujen ostot ovat tiliviraston suurimmat kuluerät, niiden osuus toiminnan kuluista oli lähes kaksi kolmasosaa eli 72,8 % vuonna 2007.

TILIVIRASTON OSA	Toiminnan kulut	Muutos-%
Sosiaali- ja terveysministeriö	- 72 133 318,65	11,6
Työsuojelun piirihallinto	- 24 817 529,46	4,2
Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta	- 1 908 199,02	7,4
Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta	- 2 924 154,89	40,3
Terveydenhuollon oikeusturvakeskus	- 8 810 201,55	8,2
TOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ	- 110 593 403,57	10,1

Tilivirastossa toiminnan kulujen kasvu oli voimakkainta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa (40,3 %). Syynä on vuoden 2007 alussa toteutettu organisaatiomuutos ja lautakunnan tehtävien laajennus, jota varten lautakunnan voimavaroja vahvistettiin. Myös terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen toimiala on laajentunut ja toimintakulut kasvaneet (8,2 %). Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa henkilöstökulujen kasvu oli 39,9 % ja terveydenhuollon oikeusturvakeskuksessa 19,9 %. Ministeriössä kulujen kasvu (11,6 %) painottui palvelujen oston lisäykseen. Ministeriön henkilöstökulut kasvoivat vain 1,6 %. Syynä pieneen muutokseen on avoimena olleet virat.

Palvelujen ostoissa kasvoivat erityisesti asiantuntija- ja tutkimuspalvelut. Ministeriöstä maksettiin Kansaneläkelaitokselle elatustuen toimeenpanon tietojärjestelmän ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisen arkiston rakentamiskuluja.

Toiminnan kulujen ryhmään Muut kulut, joka supistui 1,2 milj. eurolla, kirjataan suurimpina kuluina matkakulut ja kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut. Matkakuluja oli 3,3 milj. euroa (4,3 milj. euroa vuonna 2006) ja kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuja 3,2 milj. euroa (3,4 milj. euroa vuonna 2006). Pääasiallisin syy matkakulujen isompaan määrään vuonna 2006 oli EU-puheenjohtajuuskauteen liittyvä matkustaminen.

Valmistus omaan käyttöön sisältää kuluja, jotka on liittyvät lääkkeiden hintalautakunnan HILA 2010 -tietojärjestelmän rakentamiseen ja jotka on aktivoitu taseeseen aineettomien hyödykkeiden keskeneräisiin hankintoihin.

Rahoitustuottoihin on kirjattu Alko Oy:ltä saadut osinkotuotot 49,4 milj. euroa, mikä on 7,5 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Satunnaiset kulut ovat oikeudenkäyntikuluja.

Siirtotalouden kulut kasvoivat 313,5 milj. eurolla eli 3,1 %. Siirtotalouden kuluihin kirjaan myös siirtotalouden palautukset, joita kertyi 34,9 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2006.

Kunnille maksettiin siirtotalouden kuluina 4 310,4 milj. euroa. Tämä oli 287,0 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Muutos selittyy kuntien valtionosuuksien kasvulla, mitä on selitetty tarkemmin momentin 33.32.30 talousarviomenojen tarkastelun yhteydessä edellä kohdassa 1.6.1. Kunnille maksettiin rakennerahastohankkeisiin vuonna 2007 vain 0,2 milj. euroa, kun vastaava luku oli edellisenä vuonna 0,9 milj. euroa.

Siirtotalouden kulut kuntayhtymille kasvoivat 1,8 milj. eurosta 3,6 milj. euroon. Kuntayhtymien rakennerahastohankkeisiin maksettiin 1,8 milj. euroa (0,6 milj. euroa vuonna 2006). Sairaanhoidopiirien kuntayhtymät saivat 1,5 milj. euroa (0,9 milj. euroa vuonna 2006) valtionavustusta lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämistä aiheutuviin kustannuksiin.

Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille olivat 5 867,9 milj. euroa, mikä on 23,8 milj. euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Suurimmat vähennykset edellisvuodesta syntyivät työttömyysturvamenojen pienenemisestä, joka johtui työttömyyden alenemisesta, ja yrittäjän eläkelain mukaisten menojen vähenemisestä, joka johtui maksutulon kasvusta sekä avoimien maksujen osuuden pienenemisestä. Suurimmat lisäykset aiheutuivat vuorottelukorvausmenon kasvusta sekä sairausvakuutusmenojen noususta, josta pääosa aiheutuu lääkekorvausmenoista.

Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille olivat 13,9 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Lisäys johtuu pääosin siitä, että Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta jaettiin avustuksia aikaisempaa enemmän.

Siirtotalouden kulujen palautukset vähenivät 35 milj. euroa edellisestä vuodesta. Suurin vähennys aiheutui sairausvakuutuksen vuoden 2006 alusta voimaan tulleesta rahoitusuudistuksesta, jonka mukaan sairausvakuutusrahaston arvioitu rahoitusomaisuus, joka alittaa kahdeksan prosenttia tai ylittää kymmenen prosenttia sairausvakuutuksen kokonaiskuluista, tulee ottaa vajauksena tai ylijäämänä huomioon seuraavan vuoden valtion osuutta vahvistettaessa. Näin ollen vuoden 2007 valtion osuuden ennakossa on huomioitu 23,2 milj. euroa vuoden 2006 valtion osuuden ennakon ylijäämää, jota Kansaneläkelaitos ei palauttanut aiempien vuosien tapaan. Siirtotalouden kulujen palautuksia kertyi 31,2 milj. euroa, josta suurimmat olivat Työttömyysvakuutusrahaston palautus 5,2 milj. euroa työttömyyskassoille maksetun valtionosuuden ennakon ylijäämää, Eläketurvakeskuksen palautus 9,3 milj. euroa yrittäjän eläkelain mukaisen valtion osuuden ennakon ylijäämää ja Kansaneläkelaitoksen palautus 9,3 milj. euroa kansaneläkelain mukaisen vuoden 2006 valtion osuuden ennakon ylijäämää.

Tuotto- ja kululaskelman kohdassa Verot ja veronluonteiset maksut esitetään Raha-automaattiyhdistyksen tuotto. Tuoton määrä oli 409,5 milj. euroa (397,0 milj. euroa vuonna 2006).

1.6.3. Tase

Sosiaali- ja terveysministeriön tase 31.12.2007 on suuruudeltaan 61,3 milj. euroa. Taseen kasvu 36,8 milj. eurolla johtuu lyhytaikaisten saamisten ennakkomaksujen muutoksella.

Vuonna 2007 käyttöomaisuushankinnat olivat 0,7 milj. euroa, josta 0,3 milj. euroa käytettiin koneiden ja laitteiden ja 0,2 milj. euroa atk-ohjelmistojen hankintaan. Käyttöomaisuuspoistot olivat tuotto- ja kululaskelman mukaan 0,8 milj. euroa, joten poistot kattoivat korvausinvestoinnit. Poistosuunnitelmaa ei muutettu vuoden aikana. Taseen aineettomien hyödykkeiden keskeneräisiin hankintoihin sisältyy HILA 2010 -tietojärjestelmän rakentaminen. Muutamia puhelinosa- ja -osuuksia siirrettiin Valtiokonttorille. Erittely käyttöomaisuusarvopapereista esitetään tilinpäätöksen liitteellä 10. Käyttöomaisuuden arvo taseessa supistui hieman (0,4 %).

Taseessa on lyhytaikaisia saamisia 42,7 milj. euroa, kun niitä oli vuotta aikaisemmin 5,8 milj. euroa. Syynä muutokseen on ennakkomaksuihin kirjattu 33,1 milj. euron suoritus Kansaneläkelaitokselle. Asumistuen maksatus siirtyi ympäristöministeriöstä sosiaali- ja terveysministeriölle vuoden 2008 alusta ja asumistukilain mukainen valtion suoritus Kansaneläkelaitokselle tammikuun 2. päivänä 2008 maksettaviin asumistukiin jouduttiin maksamaan joulukuun viimeisenä päivänä. Ennakkomaksuihin on myös kirjattu Raha-

automaattiyhdistykselle maksettuja ennakkoja 7,7 milj. euroa, kun vastaavia ennakoita oli 4,9 milj. euroa vuonna 2006.

Muihin lyhytaikaisiin saamisiin (yhteensä 1,7 milj. euroa) sisältyy 0,7 milj. euroa ennakkoa Kansaneläkelaitokselle elatustuen toimeenpanon tietojärjestelmän ja sähköisen asiakastietoarkiston rakentamiseen, 0,4 milj. euroa saamia Pohjoismaiden ministerineuvostolta Suomen puheenjohtajuuskauden toiminnasta ja 0,5 milj. euron saaminen rahapeliyhteisöiltä peliriippuvuuden seurannan ja tutkimuksen kustannusten korvaamisesta.

Lyhytaikaisen vieraan pääoman saatuihin ennakkomaksuihin on kirjattu Raha-automaattiyhdistyksen tuoton ennakkoa 324,5 milj. euroa (310,4 milj. euroa vuonna 2006). Siirtoveloista oli Raha-automaattiyhdistyksen maksamattomien avustusten osuus 43,8 milj. euroa (47,3 vuonna 2006) ja tiliviraston lomapalkkavelan osuus 7,8 milj. euroa (7,3 milj. euroa vuonna 2006). Taseen muihin lyhytaikaisiin velkoihin vuonna 2006 kirjattu Bertelsmann-palkinnon pääoma 150 000 euroa siirrettiin vuonna 2007 perustettuun Työelämäpalkinnon rahastoon, jonka toiseksi osakkaaksi sosiaali- ja terveystieteiden ohella tuli Suomen Itsenäisyyden Juhlarahasto Sitra.

1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan menettelyjä, joilla varmistetaan ministeriön talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus, ministeriön ja sen hallussa olevan omaisuuden turvaaminen sekä ministeriön johtamisen ja ulkoisen ohjauksen kannalta oikeat ja riittävät tiedot ministeriön taloudesta ja toiminnasta.

Sisäisellä valvonnalla pyritään edesauttamaan ministeriölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen. Sillä pyritään sekä estämään tavoitteiden kannalta haitallisia toimenpiteitä että vähentämään tällaisten tapahtumien vaikutusta.

Ministeriö toteutti sisäisen valvonnan tilan arvioinnin samoin menetelmin kuin aikaisempina vuosina. Ministeriön osastot, erilliset tulosryhmät sekä ministeriöön kuuluvien yksikköjen johto arvioivat sisäisen valvonnan viitekehikkolomaketta käyttäen yksikkönsä sisäisen valvonnan tilaa. Lisäksi yksiköt antoivat lausunnon yksikkönsä sisäisen valvonnan tilasta ja kehittämistarpeista.

Viime vuonna ministeriö totesi kehittämistarpeita olevan erityisesti henkilöstöön liittyvien riskien tunnistamisessa ja tietojärjestelmien kehittämisessä. Näiden kehittämiseksi ministeriö on tehnyt uuden henkilöstöstrategian ja henkilöstösuunnitelman, jotka ovat auttaneet riskien tunnistamisessa ja niihin varautumisessa. Ministeriön tietojärjestelmien osalta asian- ja dokumenttien hallintajärjestelmää on kehitetty uudella versiolla, jossa on kiinnitetty huomioita hyvään tiedonhallintatapaan, tietoturvaan ja järjestelmän käytettävyyteen. Käytön edistämiseksi on järjestetty lähes 60 koulutustilaisuutta henkilöstölle ja myös tukipalveluprosesseja on kehitetty.

Talousarvioasetuksen 65 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma. Seuraavassa on kannanotto ministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaan. Tähän lausumaan on kerätty nykyhetken keskeisimmät kehittämistarpeet.

Olemme arvioineet täyttäväkö sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille talousarvioasetuksessa 69 §:ssä säädetyt tavoitteet ja todenneet, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttää pääosin sille asetuksessa asetetut vaatimukset. Sisäisessä val-

vonnassa ja riskienhallinnassa on seuraavat pääasialliset kehittämistarpeet, joiden vuoksi ryhdytään toimenpiteisiin:

1. Hyvän hallinnon periaatteet, toimintatavat ja pelisäännöt vahvistavat ministeriön organisaatiota ja luovat yhdenmukaisuutta toimintaan. Asioiden valmistelussa on korostettava virkamiehen ja esittelijän vastuuta. Sovittujen toimintamallien noudattamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.
2. Valvontatoimintaan tulisi kokonaisuudessa kehittää. Tämä koskee ohjeiden noudattamisen valvontaa, henkilöstön kuormittavuustilanteen seuranta sekä erilaisten työryhmien ja hankkeiden toimivuuden arviointia. Valvontatoiminnassa systemaattisuutta tulisi lisätä ja ministeriön osastojen tulisi arvioida vuoden aikana jokin tietty sovittu toiminnallinen kokonaisuus jälkikäteen.

1.8. Arviointien tulokset

Vuonna 2007 valmistui selvitys sosiaali- ja terveysministeriön roolista, tehtävistä ja koosta. Se liittyi valtioneuvoston hyväksymän tuottavuusohjelman toimeenpanoon ministeriön hallinnonalalla. Raportti sisältää ehdotuksia siitä, miten ministeriön tehtäviä ja toimia kehitetään, jotta se pystyy vastaamaan tuottavuusohjelman haasteeseen. Keskeisenä tehtävänä on ydintehtävien priorisoiminen, ministeriön rakenteen kehittäminen, johtamisen parantaminen, esimiestyön ja toimintatapojen tehostaminen. Selvityksen pohjalta aloitettiin valmistelut ministeriön organisaation uudistamiseksi.

Ministeriön alaisten virastojen ja laitosten voimavarojen uudelleen suuntaamiseksi valmistui selvitysmiesten ehdotus. Tavoitteena on keskittää ministeriöön sille kuuluvat perustehtävät ja siirtää kehittämistyö virastoille ja laitoksille. Lupahallinto- ja valvontatehtävät tulee erottaa tutkimus- ja kehittämistehtävistä. Keskeinen uudistus tulee olemaan Kansanterveyslaitoksen sekä Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen yhdistäminen uudeksi tutkimus- ja kehittämislaitokseksi. Lisäksi Terveystieteiden tutkimuskeskus ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus yhdistetään uudeksi virastoksi. Uudistukset on tarkoitus toteuttaa vuoden 2009 alusta.

1.9. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Ei raportoituja väärinkäytöksiä.

Sosiaali- ja terveysministeriön talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2007	Virtaalu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronmuutokset tulot	7 095,52	4 983	4 983,16	0,00	100,00
11.04.01. Arvonlisävero	7 095,52	4 983	4 983,16	0,00	100,00
12. Sekalaiset tulot	463 150 266,34	441 777 397	441 777 396,74	0,00	100,00
12.33.92. Raha- automaattiyhdistyksen tuotto	396 965 000,00	409 495 000	409 495 000,00	0,00	100,00
12.33.98. Valtionapujen palaukukset	65 915 742,42	31 213 943	31 217 178,96	0,00	100,01
12.33.98.1. Maatalous- yrittäjien lomituspalvelut	1 371 755,01	1 452 623	1 452 623,15	0,00	100,00
12.33.98.3. Valtiosuus kunnille perustoimeen- tutukseen	64 543 987,41	3 236	3 235,73	0,00	100,00
12.33.98.3. Muut valtionavut ja valtion osuudet					
12.33.98.4. Muut valtionavut ja valtion osuudet		29 761 320	29 761 320,08	0,00	100,00
12.33.99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	243 621,15	209 815	209 815,28	0,00	100,00
12.39.04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	19 370,17	853 989	853 989,43	0,00	100,00
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	6 332,60	1 413	1 413,07	0,00	100,00
12.39.50. Nettotulot osakemyynnistä	200,00	0	0,00	0,00	
13. Korkotulot ja voiton tulouutukset	38 901 351,76	46 400 189	46 400 189,20	0,00	100,00
13.01.05. Korot muista lainoista	45,76	189	189,20	0,00	100,00
13.03.01. Osinkotulot	38 901 306,00	46 400 000	46 400 000,00	0,00	100,00
15. Lainat	669,37	1 076	1 076,32	0,00	100,00
15.01.04. Muiden lainojen lyhennykset	669,37	1 076	1 076,32	0,00	100,00
Tuloarvotilit yhteensä	502 059 382,99	488 183 645	488 183 645,42	0,00	100,00

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2007	Vertausta Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuosilta siirtynyt	Käytettyä vuosina 2007	Käyttö vuonna 2007 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)		130 271	130 270,72		130 270,72	0,00				
28.80.24. Työelämyysoikeuksien tuki (siirtomääräraha 2 v)	78 900,00	0	0,00	0,00	0,00	-	31 002,12	31 002,12	31 002,12	0,00
28.80.26. EU-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)	341 777,00	0	0,00	0,00	0,00	-	234 304,63	234 304,63	29 875,32	0,00
28.80.27. Tuotavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	0,00	3 115 000	2 419 742,82	695 257,18	3 115 000,00	-	0,00	3 115 000,00	2 419 742,82	695 257,18
28.80.27.1. Tuotavuuden edistäminen	0,00	1 115 000	743 206,90	371 793,10	1 115 000,00	-	0,00	1 115 000,00	743 206,90	371 793,10
28.80.27.3. Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköinen asiakas-tietoarkisto-hanke	0,00	2 000 000	1 676 535,92	323 464,08	2 000 000,00	-	0,00	2 000 000,00	1 676 535,92	323 464,08
28.81.01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaukset (siirtomääräraha 2 v)	44 100,00	0	0,00	0,00	0,00	-	29 879,07	29 879,07	29 869,68	0,00
28.81.25. Euroopan unionin osallistuminen matkakustannusten korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)	239 200,00	116 300	0,00	116 300,00	116 300,00	-	175 614,89	291 914,89	101 056,96	116 300,00
28.81.25.13. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	239 200,00						175 614,89	175 614,89	101 056,96	0,00
28.81.25.33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		116 300	0,00	116 300,00	116 300,00	-	0,00	116 300,00	0,00	116 300,00
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	0,00	73 300	35 300,00	38 000,00	73 300,00	0,00	0,00	70 000,00	32 000,00	38 000,00
30.90.27. Yhteistutkimukset (siirtomääräraha 3 v)	0,00	70 000	32 000,00	38 000,00	70 000,00	-	0,00	70 000,00	32 000,00	38 000,00
30.90.29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	0,00	3 300	3 300,00		3 300,00	0,00				

Pääluokan, momentin ja tilijaoitteen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytetty vuonna 2007 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2007	Siirretty seuraavalle vuodelle
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	111 760,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.99.19 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	111 760,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00				
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	10 355 998 274,78	10 715 062 428	10 612 488 727,50	50 314 702,03	10 662 803 429,53	52 258 998,58	33 595 848,32	138 394 389,53	193 548 848,32	54 581 417,87
33.01.19. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvionmääräraha)	3 674 397,98									
33.01.21. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	35 057 000,00	36 316 000	25 458 445,42	10 857 554,58	36 316 000,00	-	10 551 560,13	36 010 005,55	46 867 560,13	10 857 554,58
33.01.21.1. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	34 787 000,00	36 046 000	25 363 016,02	10 682 983,98	36 046 000,00	-	10 328 010,15	35 691 026,17	46 374 010,15	10 682 983,98
33.01.21.2. Työterveyshuollon koulutus	270 000,00	270 000	95 429,40	174 570,60	270 000,00	-	223 549,98	318 979,38	493 549,98	174 570,60
33.01.27. Korvaus Kansaneläkelaitokselle sähköisen arkiston rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v)	0,00	21 000 000	4 730 679,18	16 269 320,82	21 000 000,00	-	0,00	4 730 679,18	21 000 000,00	16 269 320,82
33.01.28. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän edistäminen tietoteknologian avulla sekä siihen tarvittavan infrastruktuurin rakentaminen (siirtomääräraha 2 v)	0,00	1 840 000	561 243,31	1 278 756,69	1 840 000,00	-	0,00	561 243,31	1 840 000,00	1 278 756,69

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelu- numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtynneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Käytetty vuonna 2007 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.01.29. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän edistäminen tietoteknologian avulla sekä siihen tarvittavan infrastruktuurin rakentaminen (siirtomääräraha 3 v)	2 200 000,00						2 982 063,37	2 982 063,37	0,00
33.01.29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)		4 972 868	4 972 867,96		4 972 867,96	0,00			
33.01.62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta (arviomääräraha)	5 000 008,13	5 528 137	5 881 827,22		5 881 827,22	-353 690,27			
- 33.01.62.1. ESR 2000- 2006	3 921 430,06	4 411 816	4 846 348,62		4 846 348,62	-434 533,09			
- 33.01.62.2. EAKR 2000-2006	616 868,15	616 321	666 637,05		666 637,05	-50 315,63			
- 33.01.62.3. EAKR yhteisaloitteet	461 709,92	500 000	368 841,55		368 841,55	131 158,45			
33.01.63. Eräät erityisbankkeet (siirtomääräraha 3 v)	6 500 000,00	6 200 000	3 367 562,52	2 832 437,48	6 200 000,00	-	3 064 036,90	9 264 036,90	3 063 053,32
33.01.67. Kansanväliset jäsenmaksut ja maksusuudet (arviomääräraha)	4 103 480,01	4 210 000	3 542 233,43		3 542 233,43	667 766,57			
33.03.21. Työttömyysturvan muutoksenhaaku- lautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 837 000,00	1 961 000	1 405 107,38	555 892,62	1 961 000,00	-	528 301,66	2 489 301,66	555 892,62
33.04.21. Sosiaaliturvan muutoksenhaaku- lautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 964 000,00	3 000 000	2 901 059,04	98 940,96	3 000 000,00	-	43 847,85	3 043 847,85	98 940,96

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:1)	Talousarvion 2007 määrärahojen käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtynyt	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Käyttö vuonna 2007 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2007	Käytettävissä vuonna 2007	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.06.21. Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 513 000,00	4 404 000	3 995 888,45	408 111,55	4 404 000,00	-	599 104,79	4 594 993,24	5 003 104,79		408 111,55
33.06.26. Mielentilatutkimus-toiminnan menot (arvionmääräraha)	1 550 709,22	2 200 000	1 524 442,55		1 524 442,55	675 557,45					
33.07.50. Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v)	37 814 000,00	38 200 000	38 200 000,00		38 200 000,00	-	0,00	38 200 000,00	38 200 000,00		0,00
33.07.51. Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	2 700 000,00	2 700 000	850 000,00	1 850 000,00	2 700 000,00	-	600 800,00	1 175 000,00	3 300 800,00		1 850 000,00
33.09.21. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	34 000,00	0	0,00	0,00	0,00	-	7 827,74	7 827,74	7 827,74		0,00
33.13.21. Työsuojelupiirien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 520 000,00	25 672 000	19 967 275,07	5 704 724,93	25 672 000,00	-	5 077 753,92	25 045 028,99	30 749 753,92		5 704 724,93
33.13.21.1. Toimintamenot	24 447 307,92	25 579 000	19 888 534,59	5 704 724,93	25 593 259,52	-14 259,52	5 077 753,92	24 966 288,51	30 656 753,92		5 704 724,93
33.13.21.2. Palvelupuhelin-toiminnan hintatuki	72 692,08	93 000	78 740,48	0,00	78 740,48	14 259,52	0,00	78 740,48	93 000,00		0,00
33.15.51. Äitysavustus ja valtion tuki kansainväliseen lapsesiirtämiseen (arvionmääräraha)	11 200 000,00	11 300 000	10 490 000,00		10 490 000,00	810 000,00					
33.15.51.1. Äitysavustus	10 000 000,00	10 100 000	10 100 000,00		10 100 000,00	0,00					
33.15.51.2. Adoptiointiki	1 200 000,00	1 200 000	390 000,00		390 000,00	810 000,00					
33.15.52. Lapsilisät (arvionmääräraha)	1 410 400 000,00	1 403 600 000	1 403 600 000,00		1 403 600 000,00	0,00					
33.15.53. Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet (arvionmääräraha)	805 916,24	1 200 000	766 977,68		766 977,68	433 022,32					
33.16.60. Yleinen perhe-eläke (arvionmääräraha)	37 763 840,69	37 000 000	36 731 775,50		36 731 775,50	268 224,50					

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot	
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytetty vuonna 2007 (pl. peruutukset)
33.17.50. Valtionosuus työttömyyskassoilte (arviomääräraha)	525 000 000,00	468 500 000	459 500 000,00		459 500 000,00	9 000 000,00		
33.17.51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)	56 000 000,00	48 750 000	48 137 800,00		48 137 800,00	612 200,00		
33.17.53. Valtionosuus koulutuspäivärahasta (arviomääräraha)	10 657 942,44	12 000 000	11 180 000,00		11 180 000,00	820 000,00		
33.17.54. Valtionosuus aikuiskoulutuksesta (arviomääräraha)	18 350 000,00	20 000 000	19 250 000,00		19 250 000,00	750 000,00		
33.17.55. Valtionosuus vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)	32 600 000,00	36 000 000	35 999 708,99		35 999 708,99	291,01		
33.18.60. Valtion osuus sairausvaikutuksista johtuvista menoista (arviomääräraha)	1 092 464 513,58	1 115 000 000	1 128 408 918,29		1 128 408 918,29	-13 408 918,29		
33.19.50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha)	38 900 000,00	42 000 000	40 700 000,00		40 700 000,00	1 300 000,00		
33.19.51. Valtion osuus maatalousyrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	430 400 000,00	447 900 000	447 300 000,00		447 300 000,00	600 000,00		
33.19.52. Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	51 300 000,00	55 000 000	38 500 000,00		38 500 000,00	16 500 000,00		
33.19.53. Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä (arviomääräraha)	1 430 080,44	1 000 000	109 480,42		109 480,42	-9 480,42		
33.19.60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	1 813 752 898,01	1 865 000 000	1 839 041 912,84		1 839 041 912,84	25 958 087,16		
33.20.53. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)	13 500 000,00	14 500 000	13 508 960,53		13 508 960,53	991 039,47		
33.21.52. Rintamalisit (arviomääräraha)	79 871 863,86	73 000 000	72 551 233,13		72 551 233,13	448 766,87		
33.28.50. Sosiasavustus (arviomääräraha)	17 000 000,00	18 500 000	17 500 000,00		17 500 000,00	1 000 000,00		

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		Siirretty seuraavalle vuodelle
							Edellisiltä vuosilta siirtynyt	Käytetty vuonna 2007 (pl. peruutukset)	
33.28.51. Maahanmuuttajien erityistuki (arvionmääräraha)	18 690 000,00	21 100 000	20 250 000,00		20 250 000,00	850 000,00			
33.28.60. Prikkaikaisesti työttömien henkilöiden eläketuki (arvionmääräraha)	23 993 384,09	20 500 000	19 163 980,00		19 163 980,00	1 336 020,00			
33.32.30. Valtionosuus kunnille sosiaal- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arvionmääräraha)	4 022 252 994,00	4 309 800 000	4 310 175 432,00		4 310 175 432,00	-375 432,00			
33.32.34. Valtion korvaus kunnille mielentilatutkimus- potilaista sekä postilassirroitista aiheutuvin kustannuksiin (arvionmääräraha)	1 785 574,63	2 224 000	1 330 651,70		1 330 651,70	893 348,30			
33.32.34.1. Mielentilatutkimukset	1 785 574,63	2 224 000	1 330 651,70		1 330 651,70	893 348,30			
33.32.36. Valtionavustus kunnille sosiaal- ja terveydenhuollon hankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	4 036 100,00	4 700 000	0,00	4 700 000,00	4 700 000,00	-	4 036 355,26	8 736 355,26	8 736 100,00
33.32.36.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet	0,00	1 300 000	0,00	1 300 000,00	1 300 000,00	-	0,00	1 300 000,00	1 300 000,00
33.32.36.2. Valtakunnalliset sosiaal- ja terveydenhuollon kehittämishankkeet	300 000,00	700 000	0,00	700 000,00	700 000,00	-	300 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
33.32.36.3. Valtakunnalliset kansallisen terveydenhuollon hankkeen kehittämishankkeet	3 736 100,00	900 000	0,00	900 000,00	900 000,00	-	3 736 355,26	4 636 355,26	4 636 100,00
33.32.36.4. Kansallisen terveydenhuollon hankkeen kehittämishankkeet	0,00	1 800 000	0,00	1 800 000,00	1 800 000,00	-	0,00	1 800 000,00	1 800 000,00

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2007	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtynyt	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Käyttö vuonna 2007 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2007	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.32.37. Valtionavustus sairaan- hoitopiirin kuntayhty- mille lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveys- palveluiden kehittämiseksiä aiheutuvin kustannuksin (kiinteä määräraha)	896 926,37	1 485 423	1 485 423,20		1 485 423,20	0,00				
33.32.39. Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kiinteä määräraha)	3 100 000,00	2 500 000	2 500 000,00		2 500 000,00	-	600 000,00	3 100 000,00	3 100 000,00	0,00
33.53.23. Terveysvalvonta (siirtomääräraha 2 v)	800 000,00	800 000	374 133,64	425 866,36	800 000,00	-	149 701,83	949 701,83	523 835,47	425 866,36
33.53.24. Tartuntatautiin valvonta (siirtomääräraha 2 v)	1 360 000,00	1 360 000	323 484,33	1 036 515,67	1 360 000,00	-	982 327,58	2 342 327,58	1 305 811,91	1 036 515,67
33.53.50. Terveiden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	7 500 000,00	9 300 000	5 003 419,63	4 296 580,37	9 300 000,00	-	4 372 167,29	13 672 167,29	9 375 586,92	4 296 580,37
33.57.40. Valtion korvaus maatalousryttäjien lomituspalvelujen kustannuksin (arviomääräraha)	192 500 000,00	192 500 000	190 008 211,93		190 008 211,93	2 491 788,07				
33.57.40.1. Korvaus lomituspalvelujen käyttökustannuksiin	192 318 000,00	192 318 000	189 826 211,93		189 826 211,93	2 491 788,07				
33.57.40.2. Oppisopimus- koulutuksen nettokustannusten korvaaminen	182 000,00	182 000	182 000,00		182 000,00	0,00				
33.57.50. Valtion korvaus maatalousryttäjien lomituspalvelujen hallintomenoihin (kiinteä määräraha)	15 198 645,09	15 239 000	15 238 592,16		15 238 592,16	407,84				

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Talousarvio 2006	Talousarvio 2007 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2007 määrärahojen käyttö vuonna 2007	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2007	Vertausta Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Käyttö vuonna 2007 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2007	Siirretty seuraavalle vuodelle
	33.57.50.1. Korvaus lomituspalvelujen hallintomenoihin	15 143 645,09	15 145 000	15 144 592,16		15 144 592,16	407,84			
33.57.50.2. Harkinnanvarainen lisäkorvaus paikallisyksiköille	55 000,00	94 000	94 000,00		94 000,00	0,00				
33.92.50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arvionmääräraha)	292 020 000,00	306 000 000	306 000 000,00		306 000 000,00	0,00				
34. Työministeriön hallinnonala	3 809 308,74	4 660 999	4 565 063,42	0,00	4 565 063,42	95 935,70	0,00	0,00	0,00	0,00
34.05.61. Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin (arvionmääräraha)	3 703 560,15	4 595 435	4 499 499,26		4 499 499,26	95 935,70				
34.05.61.1.5. ESR 2000-2006/STM:n hallinnonala	3 703 560,15	4 595 435	4 499 499,26		4 499 499,26	95 935,70				
34.06.51. Työllistämisen, koulutus- ja erityisotimet (kiinteä määräraha)	105 748,59	65 564	65 564,16		65 564,16	0,00				
34.06.51.2.1. Työllistämisen valtionhallintoon/Palkkaukset	105 748,59	65 564	65 564,16		65 564,16	0,00				
Määrärahaflitit yhteensä	10 362 402 446,27	10 725 419 584	10 620 888 175,89	51 942 384,28	10 672 830 560,17	52 589 023,74	34 719 884,81	199 112 745,81	141 963 455,41	56 295 300,97

Sosiaali- ja terveysministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €)	Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)														
	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö			Vuoden 2007 valtuudet			Uusittavissa 2008 TA:ssa				Talousarvio-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-
Momentti, johon valtuus liittyy	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Uudet valtuudet	Käytetty valtuudet	Käyttämättä valtuudet	Uusittavissa 2008 TA:ssa	Talousarvio-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-	Määräraha-
	valtuudet	valtuudet	valtuudet	valtuudet	valtuudet	Uusittavissa 2008 TA:ssa	menot 2007	tarve 2007	tarve 2008	tarve 2009	tarve 2010	tarve 2010	myöhemmin	tarve	tarve yhteensä
26.98.61. Euroopan aluekehitysrahaston osallistuminen EU:n rakennerrahasto-ohjelmiin	4 236	0	229	229	90	139	876	177	0	0	0	0	0	0	177
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 236						832	131							131
Vuonna 2007 käytettävissä olleet valtuudet	0	229	229	90	139	139	44	46							46
33.01.62. EU:n rakennerrahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta	23 844	0	7 527	7 527	3 661	3 866	5 882	4 087	0	0	0	0	0	0	4 087
Aikaisempien vuosien valtuudet	23 844						4 639	1 669							1 669
Vuonna 2007 käytettävissä olleet valtuudet*	0	7 527	7 527	3 661	3 866	3 866	1 243	2 418							2 418
34.05.61. Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerrahasto-ohjelmiin	18 900	-700	4 808	4 108	3 442	666	4 499	3 412	0	0	0	0	0	0	3 412
Aikaisempien vuosien valtuudet	18 900						3 425	1 044							1 044
Vuonna 2007 käytettävissä olleet valtuudet	-700	4 808	4 108	3 442	666	666	1 074	2 368	0	0	0	0	0	0	2 368
Yhteensä	46 980	-700	12 564	11 864	7 193	4 671	11 257	7 676	0	0	0	0	0	0	7 676
Aikaisempien vuosien valtuudet	46 980						8 896	2 844							2 844
Vuonna 2007 käytettävissä olleet valtuudet	-700	12 564	11 864	7 193	4 671	4 671	2 361	4 832	0	0	0	0	0	0	4 832

* Vuoden 2007 talousarviossa on momentin 33.01.62 perusteluista jäänyt epähuomiossa pois vuodelta 2006 käyttämättä jääneen valtuuden uusiutumislauseke.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2007 - 31.12.2007	1.1.2006 - 31.12.2006
TOIMINNAN TUOTOT		
Maksullisen toiminnan tuotot	3 599 328,45	3 113 672,66
Vuokrat ja käyttökorvaukset	1 118,61	181,97
Muut toiminnan tuotot	<u>852 458,11</u>	<u>1 614 732,09</u>
	4 452 905,17	4 728 586,72
TOIMINNAN KULUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	1 979 533,22	1 934 088,10
Henkilöstökulut	52 446 646,29	49 718 646,54
Vuokrat	6 391 461,15	6 220 706,29
Palvelujen ostot	28 048 428,51	22 219 313,39
Muut kulut	6 522 071,74	7 750 616,79
Valmistus omaan käyttöön (-)	-21 307,78	0,00
Poistot	758 958,38	888 758,48
Sisäiset kulut	<u>14 467 612,06</u>	<u>11 739 938,76</u>
	-110 593 403,57	-100 472 068,35
JÄÄMÄ I	-106 140 498,40	-95 743 481,63
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Rahoitustuotot	46 401 187,41	38 902 980,38
Rahoituskulut	<u>-1 012,60</u>	<u>-626,29</u>
	46 400 174,81	38 902 354,09
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		
Sannumaiset tuotot	0,00	0,00
Satunumaiset kulut	<u>-20 300,00</u>	<u>0,00</u>
	-20 300,00	0,00
JÄÄMÄ II	-59 760 623,59	-56 841 127,54
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT		
Tuotot		
Muut siirtotalouden tuotot ulkomailta	33 373,43	30 602,12
Kulut		
Siirtotalouden kulut kunnille	4 310 370 252,87	4 023 398 319,88
Siirtotalouden kulut kuntayhtymille	3 560 676,03	1 774 949,70
Siirtotalouden kulut sosiaaliuravaraustoille	5 867 897 399,75	5 891 739 305,76
Siirtotalouden kulut voittoja tavoittelem. yhteisölle	355 006 731,82	341 061 119,70
Siirtotalouden kulut ulkomaille	1 142 955,36	1 188 033,36
Muut siirtalouden kulut	826 566,98	1 013 280,92
Siirtotalouden kuluja palautukset (-)	<u>-31 217 178,96</u>	<u>-66 102 932,42</u>
	-10 507 587 403,85	-10 194 072 076,90
JÄÄMÄ III	-10 567 314 654,01	-10 250 882 602,32
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA		
Verot ja veronluonteiset maksut	409 495 000,00	396 965 000,00
Muut pakolliset maksut	1 500,00	0,00
Pertityt arvonnäisäverot	4 983,16	7 095,52
Suoritetut arvonnäisäverot	<u>-5 812 716,55</u>	<u>-4 474 859,20</u>
	403 688 766,61	392 497 236,32
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	<u>-10 163 625 887,40</u>	<u>-9 858 385 366,00</u>

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TASE

	31.12.2007	31.12.2006
VASTAAVAA		
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	559 072,77	629 085,80
Ennakkomaksut ja keskenraiset hankinnat	<u>93 963,78</u>	<u>0,00</u>
	653 036,55	629 085,80
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Koneet ja laitteet	851 105,52	983 062,86
Kalusteet	<u>204 722,89</u>	<u>174 989,00</u>
	1 055 828,41	1 158 051,86
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET	<u>16 819 667,23</u>	<u>16 820 651,35</u>
Käyttöomaisuusarvopaperit	16 819 667,23	16 820 651,35
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ	18 528 532,19	18 607 789,01
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	5 156,01	6 232,33
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	79 864,18	68 916,21
Siirtosaamiset	115 147,56	190 912,00
Muut lyhytaikaiset saamiset	1 729 634,54	617 323,00
Ennakkomaksut	<u>40 804 744,58</u>	<u>4 923 539,80</u>
	42 729 390,86	5 800 691,01
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT		
Kassatilit	<u>1 331,75</u>	<u>2 332,60</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ	42 735 878,62	5 809 255,94
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>61 264 410,81</u>	<u>24 417 044,95</u>

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TASE

	31.12.2007	31.12.2006
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
VALTION PÄÄOMA		
Valtion pääoma 1.1.1998	-296 297 206,17	-296 297 206,17
Edellisten tilikausten päätösten muutos	-57 571 854,10	-41 265 730,96
Pääoman siirrot	10 189 912 492,36	9 842 079 242,86
Tilikauden tuotto-/kuhujäämä	<u>-10 163 625 887,40</u>	<u>-9 858 385 366,00</u>
	-327 582 455,31	-353 869 060,27
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Saadut ennakot	325 138 186,75	310 807 193,44
Ostovelat	9 552 289,76	10 184 012,52
Tilivirastojen väliset tilitykset	1 250 052,06	1 120 079,44
Edelleen tilittävät erät	1 266 508,10	1 007 669,08
Siirtovelat	51 626 305,37	54 991 579,79
Muut lyhytaikaiset velat	<u>13 524,08</u>	<u>175 570,95</u>
	388 846 866,12	378 286 105,22
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	<u>388 846 866,12</u>	<u>378 286 105,22</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>61 264 410,81</u>	<u>24 417 044,95</u>

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointiperiaatteissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisestä vuodesta vuoteen 2007.

Ulkomäärärahan määräisiä siirtovelkoja oli Ruotsin kruunuina ja ne muutettiin euroiksi käyttämällä Euroopan keskuspankin noteeraamaa vuodenvaihteen valuuttakurssia:

Valuutta	Kurssi 31.12.2007
Ruotsin kruunu (SEK)	9,4415

Hallitusohjelman mukaisesti asumistukijärjestelmä siirrettiin sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle 1.1.2008 lukien. Siirrosta johtuen on asumistukilain mukainen valtion suoritus Kelalle tammikuun 2. päivänä 2008 maksettaviin asumistukiin, suuruudeltaan 33,1 milj. euroa, kirjattu ennakkomaksuihin. Muilta osin tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet eivät ole olennaisilta osin muuttuneet eivätkä vaikuta tilikauden tuotto- ja kulujäämään eikä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Tilivirastossa huomattiin tilikauden päättymisen jälkeen valtuuskirjanpidossa momentilla 33.01.62 virhe, jonka mukaan vuonna 2007 on käytetty vuodelta 2006 jäljelle jäänyttä valtuutta, vaikka tätä vuonna 2006 käyttämättä jäänyttä valtuutta ei oltu uusittu vuoden 2007 talousarviossa.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Päätöksen ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	5 534 598 137,00	19 514 386,56	0
33.01.29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	15 000 000,00	2 029 556,37	14
33.01.62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta	5 528 137,00	353 690,27	6
33.18.60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista	1 115 000 000,00	13 408 918,29	1
33.19.53. Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä	100 000,00	9 480,42	9
33.32.30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin	4 309 800 000,00	375 432,00	0
33.32.33. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin	89 170 000,00	3 337 309,21	4
Päätökset yhteensä	5 534 598 137,00	19 514 386,56	0

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi.	Peruutettu		Yhteensä
	Tilijaottelu		
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala			1 951,88
Vuosi 2005			1 951,88
24.50.66. Lähialueyhteistyö	1 951,88		
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala			278 996,63
Vuosi 2006			278 996,63
28.80.26. EU-puheenjohtajuus	204 429,31		
28.81.01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaukset	9,39		
28.81.25.13. Euroopan unionin osallistuminen matkakustannusten korvauksiin	74 557,93		
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala			573 040,92
Vuosi 2005			297 240,92
33.01.29. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän edistäminen tietoteknologian avulla sekä siihen tarvittavan infrastruktuurin rakentaminen	295 921,51		
33.01.63. Eräät erityishankkeet	1 064,15		
33.32.36.3 Valtakunnalliset kansallisen terveydenhuollon hankkeen kehittämishankkeet	255,26		
Vuosi 2006			275 800,00
33.07.51 Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin	275 800,00		
Pääluokat yhteensä			853 989,43
Vuosi 2005			299 192,80
Vuosi 2006			554 796,63

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2007	2006
Henkilöstökulut	42 539 011,70	40 543 592,86
Palkat ja palkkiot	41 821 756,84	39 895 240,56
Tulosperusteiset erät*	318 823,91	348 927,63
Lomapalkkavelan muutos	398 430,95	299 424,67
Henkilösivukulut	9 907 634,59	9 175 053,68
Eläkekulut	7 993 434,10	7 281 062,25
Muut henkilösivukulut	1 914 200,49	1 893 991,43
Yhteensä	52 446 646,29	49 718 646,54
Johdon palkat ja palkkiot, josta	3 932 941,25	3 617 630,86
- tulosperusteiset erät	10 391,01	10 842,87
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	2 551,68	2 180,00
Johto	1 850,00	2 060,00
Muu henkilöstö	701,68	120,00

* Vuoden 2006 tilinpäätösluvuissa on oikaistu tulosperusteiset erät

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alku- peräisestä hankintahinnasta. Käyttöomaisuushyödykkeille ei ole määritetty jäännösarvoa.

Poistojen tekeminen on aloitettu käyttöönottokaudelta seuraavasta kuukaudesta.

Omaisuuuden myynnin yhteydessä tehdään viimeinen poisto omaisuuden viimeiseltä käyttökuukaudelta.

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden arvo on alle 2 000 euroa, on poistettu kokonaisuudessaan hankintavuonna.

Poistosuunnitelmaan ei ole tehty muutoksia varainhoitovuoden aikana.

Omaisuuksoryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo- %
11 AINEETOMAT HYÖDYKKEET				
112 Aineettomat oikeudet				
1120 Atk-ohjelmat	Tasapoisto	5 v.	20	0
1123 Liittymismaksut	Tasapoisto	5 v.	20	0
12 AINEELLISET HYÖDYKKEET				
125-126 Koneet ja laitteet				
1250 Autot ja muut maankuljetusvälineet	Tasapoisto	5 v.	20	0
1255 Atk-laitteet, mikrot	Tasapoisto	3 v.	33,3	0
1255 Atk-laitteet, kirjoittimet	Tasapoisto	3 v.	33,3	0
1255 Atk-laitteet, palvelimet ja verkon laitteet	Tasapoisto	5 v.	20	0
1256 Toimistokoneet ja laitteet	Tasapoisto	5 v.	20	0
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	5 v.	20	0
1257 Matkapuhelimet	Tasapoisto	3 v.	33,3	0
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5 v.	20	0
1269 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5 v.	20	0
127 Kalusteet	Tasapoisto	5 v.	20	0

Tiliviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallisen ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkäaikaisien menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	119 Keskeiset aineett. kom. hankinnat	
Hankintameno 1.1.2007	1 245 860,05	0,00	1 245 860,05
Lisäykset	172 398,70	93 963,78	266 362,48
Vähennykset	-8 615,43	0,00	-8 615,43
Hankintameno 31.12.2007	1 409 643,32	93 963,78	1 503 607,10
Kertyneet poistot 1.1.2007	-616 774,25	0,00	-616 774,25
Vähennysten kertyneet poistot	8 615,43	0,00	8 615,43
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-242 411,73	0,00	-242 411,73
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2007	-850 570,55	0,00	-850 570,55
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	559 072,77	93 963,78	653 036,55

	Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	
Hankintameno 1.1.2007	2 927 033,27	241 495,63	3 168 528,90
Lisäykset	332 119,55	82 829,45	414 949,00
Vähennykset	-1 113 075,36	-2 122,70	-1 115 198,06
Hankintameno 31.12.2007	2 146 077,46	322 202,38	2 468 279,84
Kertyneet poistot 1.1.2007	-1 943 970,41	-66 506,63	-2 010 477,04
Vähennysten kertyneet poistot	1 100 749,17	2 122,70	1 102 871,87
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-451 750,70	-53 095,56	-504 846,26
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	-11 700,39	0,00	-11 700,39
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2007	-1 294 971,94	-117 479,49	-1 412 451,43
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	851 105,52	204 722,89	1 055 828,41

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit		
Hankintameno 1.1.2007	16 820 651,35	0,00	16 820 651,35
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-984,12	0,00	-984,12
Hankintameno 31.12.2007	16 819 667,23	0,00	16 819 667,23
Kertyneet poistot 1.1.2007	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2007	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	16 819 667,23	0,00	16 819 667,23

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2007	2006	Muutos 2007-2006
Korot euromääräisistä saamisista	1 187,41	1 674,38	-486,97
Osingot	46 400 000,00	38 901 306,00	7 498 694,00
Rahoitustuotot yhteensä	46 401 187,41	38 902 980,38	7 498 207,03

Rahoituskulut	2007	2006	Muutos 2007-2006
Korot euromääräisistä veloista	1 012,60	626,29	386,31
Rahoituskulut yhteensä	1 012,60	626,29	386,31
Netto	46 400 174,81	38 902 354,09	7 497 820,72

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektorit	Lainapääoma 31.12.2007	Lisäys 2007	Vähennys 2007	Lainapääoma 31.12.2006	Pääomamuutos 2007-2006
Kotitaloudet	5 156,01	0,00	1 076,32	6 232,33	-1 076,32
Palkansaajajakotitaloudet	5 156,01	0,00	1 076,32	6 232,33	-1 076,32
Yhteensä	5 156,01	0,00	1 076,32	6 232,33	-1 076,32

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappale määrä	31.12.2007			31.12.2006		
		Markkina-arvo	Kirjaumisarvo	Omitusosuus %	Myyntioikeuksien aliraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo
Julkisesti noteeramattomat osakkeet ja osuudet	10 000 031		16 819 667,23			46 400 000,00	16 820 651,35
Alko Oy	10 000 000		16 818 792,65			46 400 000,00	16 818 792,65
Alajärven puhelin							386,83
Kajaanin Puhelinosuuskunta							160,00
Pohjois-Hämeen Puhelin; sarja A, sarja B	30		437,29				437,29
Vaasan läänin Puhelin Oy	1		437,29				874,58
Osakkeet ja osuudet yhteensä	10 000 031		16 819 667,23			46 400 000,00	16 820 651,35

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2007	Vaihtuvakorkoiset		Kiinteäkorkoiset		Yhteensä
	Alle 1 vuosi	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät					
Euromääräiset lainasaamiset			5 156,01		5 156,01
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat			1 331,75		1 331,75
Yhteensä			1 331,75	5 156,01	6 487,76

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

Vastuusitoumukset

	31.12.2007	31.12.2006	Muutos 2007-2006
Vuokrasopimukset	13 400 000,00	16 100 000,00	-2 700 000,00
Yhteensä	13 400 000,00	16 100 000,00	-2 700 000,00

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut

Vuokrasopimukset

	Vuosittaiset talousarvioinnon yhteensä, arvio
- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset yhteensä	820 000,00
Toistaiseksi voimassaolevat sopimukset	820 000,00

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole valtiontakauksia, valtiontakuita eikä muita vastuusitoumuksia.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole rahastoituja varoja.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole taseeseen sisältyttämiä rahastoituja varoja.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole lainoja eikä esitettävää tällä liitteellä.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole esitettävää tällä liitteellä.

Sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TILIVIRASTON TUOTTO- JA KULULASKELMAN MUODOSTUMINEN YKSIKÖITTÄIN

1.1.2007 - 31.12.2007

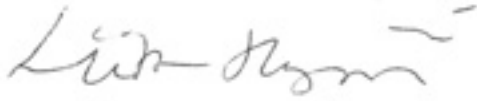
TUOTTO- JA KULULASKELMA	Ministeriö	Työsuojelun piirihallinto	Työttömyysturvan muutoksenhaku- lautakunta	Sosiaaliturvan muutoksenhaku- lautakunta	Terv.huollon oikeusurva- keskus	Yhteensä
Toiminnan tuotot:						
Maksullisen toiminnan tuotot	2 334 246,68	200 778,36	0,00	0,00	1 064 303,41	3 599 328,45
Vuokrat ja käyttökorvaukset	0,00	1 118,61	0,00	0,00	0,00	1 118,61
Muut toiminnan tuotot	676 861,84	10 209,01	280,00	0,00	165 107,26	852 458,11
Toiminnan tuotot yhteensä	3 011 108,52	212 105,98	280,00	0,00	1 229 410,67	4 452 905,17
Toiminnan kulut:						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-1 068 065,45	-674 242,35	-20 764,58	-98 400,97	-118 059,87	-1 979 533,22
Henkilöstökulut	-25 377 555,56	-19 444 085,83	-1 500 502,94	-2 162 971,02	-3 961 530,94	-52 446 646,29
Vuokrat	-3 146 137,50	-2 175 839,79	-250 755,38	-394 048,54	-424 679,94	-6 391 461,15
Palvelujen ostot	-22 130 302,21	-1 357 495,64	-123 906,94	-238 606,11	-4 198 117,61	-28 048 428,51
Muut kulut	-5 420 859,86	-1 013 495,85	0,00	-15 361,62	-72 354,41	-6 522 071,74
Valmistus omaan käyttöön	21 307,78	0,00	0,00	0,00	0,00	21 307,78
Poistot	-557 897,76	-151 566,03	-12 269,18	-14 766,63	-22 458,78	-758 958,38
Sisäiset kulut	-14 453 808,09	-803,97	0,00	0,00	-13 000,00	-14 467 612,06
Toiminnan kulut yhteensä	-72 133 318,65	-24 817 529,46	-1 908 199,02	-2 924 154,89	-8 810 201,55	-110 593 403,57
JÄÄMÄ I						
Rahoitustuotot ja -kulut:						
Rahoitustuotot	-69 122 210,13	-24 605 423,48	-1 907 919,02	-2 924 154,89	-7 580 790,88	-106 140 498,40
Rahoituskulut	46 400 214,41	5,00	0,00	0,00	968,00	46 401 187,41
Rahoitustuotot ja kulut yht.	-845,64	-27,32	0,00	-8,62	-131,02	-1 012,60
Satunnaiset tuotot ja kulut:						
Satunnaiset tuotot	46 399 368,77	-22,32	0,00	-8,62	836,98	46 400 174,81
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunn.tuotot ja kulut yht.	-20 000,00	0,00	-300,00	0,00	0,00	-20 300,00
JÄÄMÄ II						
Satunn.tuotot ja kulut yht.	-22 742 841,36	-24 605 445,80	-1 908 219,02	-2 924 163,51	-7 579 953,90	-59 760 623,59

TUOTTO- JA KULULASKELMA	Ministeriö	Työsuojelun piirihallinto	Työttömyysturvaa muutoksenhaku- lautakunta	Sosiaaliturvan muutoksenhaku- lautakunta	Tervehuollon oikeusturva- keskus	Yhteensä
Siirtotalouden tuotot ja kulut						
Siirtotalouden tuotot	33 373,43	0,00	0,00	0,00	0,00	33 373,43
Muut siirtotal.tuotot ulkomailta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtotalouden tuotot yhteensä	33 373,43	0,00	0,00	0,00	0,00	33 373,43
Siirtotalouden kulut						
Siirtotal.kulut kunnille	-4 310 370 252,87	0,00	0,00	0,00	0,00	-4 310 370 252,87
Siirtotal.kulut kuntayhtymille	-2 075 252,83	0,00	0,00	0,00	-1 485 423,20	-3 560 676,03
Siirtotal.kulut sosiaaliturvarahastoille	-5 867 897 399,75	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 867 897 399,75
Siirtotal.kulut voittoja tavoittelem.yht.	-355 006 731,82	0,00	0,00	0,00	0,00	-355 006 731,82
Muut siirtotal.kulut ulkomaille	-1 142 955,36	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 142 955,36
Muut siirtotalouden kulut	-826 566,98	0,00	0,00	0,00	0,00	-826 566,98
Siirtotalouden kulujen palautukset	31 212 046,16	0,00	0,00	0,00	5 132,80	31 217 178,96
Siirtotalouden kulut yhteensä	-10 506 107 113,45	0,00	0,00	0,00	-1 480 290,40	-10 507 587 403,85
JÄÄMÄ III	-10 528 816 581,38	-24 605 445,80	-1 908 219,02	-2 924 163,51	-9 060 244,30	-10 567 314 654,01
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista						
Verot ja veronluont. maksut	409 495 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	409 495 000,00
Muut pakolliset maksut	0,00	1 500,00	0,00	0,00	0,00	1 500,00
Perityt arvonnalisäverot*	4 983,16	0,00	0,00	0,00	0,00	4 983,16
Suoritetut arvonnalisäverot	-4 295 513,12	-868 899,36	-83 881,89	-154 891,40	-409 530,78	-5 812 716,55
Tuotot veroista ja pak.mak.yht	405 204 470,04	-867 399,36	-83 881,89	-154 891,40	-409 530,78	403 688 766,61
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-10 123 612 111,34	-25 472 845,16	-1 992 100,91	-3 079 054,91	-9 469 775,08	-10 163 625 887,40

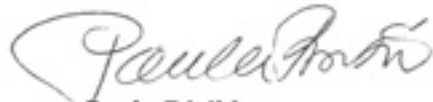
* Lukua ei ole teknisesti syistä jaettu toimintayksiköille

6. Allekirjoitus

Tilinpäätöslaskelmat ja toimintakertomus on hyväksytty Helsingissä 13. maaliskuuta 2008.

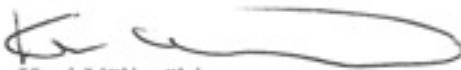
Liisa Hyssälä
Sosiaali- ja terveysministeri

Paula Risikko
Peruspalveluministeri

Stefan Wallin
Ministeri

Kari Välimäki
Kansliapäällikkö